

Debesuota, su perkūnija.
Saulė teka 5:35, leidžiasi 7:58.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LVIII

Price 15c

Chicago, Ill. — Antradienis, Gegužio-May 11 d., 1971 m.

Kaina 15c

111

PADIDĖJO SUSITARIMO DEL SUEZO VILTYYS

V. VOKIETIJA LAIKO BALTIJOS ŠALIS NETEISETAI SOVIETŲ OKUPUOTOMIS

Iš Vliko tarybos posėdžio pranešimų

Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Tarybos posėdis, įvykęs New Yorke š. m. balandžio 30 d., išklaušė Vliko Valdybos pirminko pranešimą, papildė 1971 m. samatą ir apsvaistė kitus klausimus. Valdybos pirm. dr. J. K. Valiūnas painformavo apie pastarųjų dviejų mėnesių veiklą. Per tuos du mėnesius Vliko pirminkas penkias savaites lankėsi Europoje. Būdamas Vokietijoje, jis aiškino Vokietijos "Ostpolitik" kryptį, kiek ji gali paliešti Lietuvos bei kitų Baltijos valstybių reikalus. Iš patikimų šaltinių jis patyrė, kad Fed. Vokietija laikanti Baltijos valstybes neteisėtai sovietų okupuotomis, nors praėjusių metų rugpjūčio mėn. Vokietija ir pasirašė sutartį su Sovietų Sąjunga.

Sovietams tą sutartį aiškinant kitaip, mūsų budėjimas, sekant tolimesnį tų kraštų tarpusavio politinę raidą, yra labai aktualus.

Romoje dr. Valiūnui viešint, kardinolas A. Samore Vliko pirminką buvo pakvietęs pietų ir cėia, dalyvaujant ir prel. V. Mincevičiui, juos užtikrinęs, jog Vatikanas neturės jokios slapotos sutarties su Kremliumi ir kad Vatikano politika Lietuvos atžvilgiu nesanti pakeista.

Būdamas Romoje ir Madride, Valiūnas radęs visai gerai tvarkomas lietuviškas transliacijas Lietuvai iš Madrido, Romos ir Vatikano stočių. Jis radžio bangomis tarė žodį pavergtajai Lietuvai.

Apie savo viešėjimą Turkijoje p. Valiūnas neadaug tekalbėjo, nes jau apie tai buvo daug rašyta spaudoje. Jis tik atsakė, jam Tarybos narių pateiktus klausimus. Kai š. m. kovo mėn. 8 d. Turkijos Aukščiausiojo Teismo Taryba panaikino žemesniųjų teismų sprendimus, Brazinkų byla atsidūrė Turkijos vyriausybės žinioje. Brazinkų advokatai ir mūsų visų pastangos siekia, kad jie nebūtų išduoti sovietams.

Vliko pirminkas Tarybos narius painformavo apie New Yorke, š. m. balandžio 24 d. įvykusį lietuvių veiksmų pasitarimą. Jis dar pranešė š. m. balandžio mėn. 11 d., padaręs pranešimą Miami, Floridoje, lietuviams apie Vliką bei jo veiklą ir taip pat kalbėjęs Clevelando lietuviams, balandžio 26 d.

Vliko Finansų Taryktojas Jurgis Valaitis prašė Tarybą papildyti šių metų samatą 15,000 dol., ne kam kitam, bet Brazinkų galvėjimo bylai vesti. Taryba prašymą patenkino ir samatą papildė. Ji kviečia mūsų visuomenę tam reikalui aukoti, Tautos Fondo adresu (64-14 56th Rd., Maspeth, N. Y. 11378).

Tarybos posėdžiui pirmininkavo Rima Čerkeliūnienė, socialdemokratų atstovė, sekretoriavo Juozas Pažemėnas, Vienybės Sąjūdžio atstovas. Posėdy, šalia Vliko Tarybos narių, dalyvavo PLB ryšininkas Balys Raugas ir Tautos Fondo pirmininkas, prel. J. Balkūnas. (E)

Penktoji kolona

ČIKAGA. — "Chicago Tribune" vakar įsidėjo skaitytojo Kesner Kahn laišką, kuriame jis kalba apie penktąją koloną Amerikoje. Autorius sako, kad tos penktosios kolonos galia galima suprasti iš jos sugėjojimo paversti tautos patriotus ir gynėjus į "bad guys", o tautos kritikus ir puolėjus pristatyti, kaip geriausias žmones. Tautos sąjungininkai vaizduojami blogais, o tautos prieštai — labai gerais.

IŠ VISO PASAULIO

ČIKAGA. — Sekmadienį tūkstančiai jaunuolių žygiavo Čikagoje ir visame pasaulyje "Žygyje prieš alkį". Organizuotas Jungtinių Tautų Maisto ir Žemės ūkio organizacijos, šis taikingas žygis sukėlė nemažai lėšų pasaulio alkaniesiems žmonėms paremti. Vien Italijoje žygiavo apie 4 milijonai žmonių.

ČIKAGA. — Vandalai padarė daug nuostolių šv. Bonifacio katalikų kapinėse, 4901 N. Clark gatvėje, išvartydami 175 paminklus, kitus sudaužydami.

SAIGONAS. — Vienas budistų vienuolis ir vienuolė Budos gimtadienio proga susidegino protestuodami prieš Vietnamo karą. Vienuolis paliko laišką prezidentui Nixonui, kuris raginamas išvežti "savo kareivius" iš Vietnamo.

MASKVA. — Sekmadienį Sovietų Sąjungoje buvo paminėta Pergalės diena, įvyko buvusio karo veteranų suvažiavimai. Korrespondentai sako, kad ta koga buvo suvalgyta daug silkių, išgerta daug vėdos.

ROMA. — Italijos miesto darbininkų streiką dar ap sunkino viešbučių darbininkų susireikavimas. Šiukšlių išvežėjai streikuoja jau 9 dienas.

IZMIRAS. — Turkijos policija sugavo šešis asmenis ir konfiskavo 237 svarus morfino, skirtą narkotikų rinkai. Morfino vertė — 20 milijonų dolerių.

VIENA. — Žibala eksportuojančių šalių sąjunga paskelbė grasinimą Prancūzijos žibalo bendrovės neruošti boikoto prieš Alžirą.

HOLLYWOODAS. — Filmy aktorius George Scott, kuris laimėjo geriausio aktoriaus "Oskarą" už "Patton" filmą, sekmadienį gavo ir geriausio aktoriaus "Emmy" už gerą vaidybą televizijos veikale.

Vengrijos leidykla "Europa" numato išleisti Juozo Grušo apsakymų rinktinę vengrų kalba. Į ją įeis apsakymai iš knygų "Sunki ranka" ir "Rūstybės šviesa". Anksčiau minėta leidykla buvo išleidusi to paties Grušo apsakymą "Anupras nukrito iš dangaus". A. Bielausko "Kauno romanas" ir kitus lietuvių rašytojų kūrinius. (E)

Tos pačios jėgos aprašo Amerikos gynybą kaip per didelę, tačiau priešų apsiginklavimą vaizduoja mažai ir negresiančią. Tautos, kurios negali būti nugalimos priešų agentų ir jų armijų, gali būti nugalėtos savo pačių penktosios kolonos, net ir tokia tauta, kaip mūsų, sako Kahn.

Egiptas rengiasi karui ir praveda daug kariuomenės pralimų. Šioje nuotraukoje grupė kareivių persekioja aukštoje žolėje priešo.

Europoje krinta dolerio vertė

BONA. — V. Vokietijos markė sustiprėjo, o doleris nukrito laisvoje rinkoje. Šveicarija pakėlė savo franko vertę 7 nuosimčiais ir už dolerį dabar galima pirkti tik 4.08 šveicarų frankus, vietoje praėjusią savaitę buvusio 4.37 frankų.

Austrija pakėlė savo pinigų vertę ir dabar doleris vertas 24.75 šilingų, vietoj anksčiau mokėtų 26 šilingų už dolerį. Olandijos guldenas, panašiai, kaip vokiečių markė, suvaržymus atšaukus, pats susiras naują santykį su doleriu. Manoma, kad guldeno vertė pakils 5%.

Visa tai reiškia, kad Amerikos dolerio vertė Europos valstybėse nukrito. Vokietija paskelbė, kad jos bankai nebemokės už užsienio valiutą jokių nuosimčių. Tas sumažins spekuliantų indėlius į Vokietijos bankus, kurie anksčiau mokėjo aukštus nuosimčius.

Amerikiečiams dolerio vertės sumažėjimas Europoje reiškia, kad teks daugiau mokėti už Šveicarijos laikrodžius ar sūrį, daugiau kainuos Olandijos silkės ar vokiškas alus.

George Wallace dar stipri jėga

DALLAS. — Alabamos gubernatorius Wallace dar tebėra stipri politinė jėga. Tą parodė jo šalininkų surengti Dallas mėsės pietūs, į kuriuos bilietus po 50 dolerių greit išpiko Wallace šalininkai ir jo politinės linijos gerbėjai. Jei Wallace paskelbtų savo kandidatūrą į prezidentus 1972 metų rinkimuose, jis vėl galėtų padaryti daug nemalonumų abiejų didžiųjų partijų kandidatams.

Savo kalboje Dallas pietų, kuriuose dalyvavo 1,186 asmenys, metu Wallace kritikavo Nixono politiką pietinių valstijų mokyklų integravimo klausime. Spaudai jis pasigyrė, kad 1968 metų rinkimuose jis atnešęs Hubertui Humphriui pralaimėjimą. Wallace kritikavo ir Amerikos mokesčių sistemą. Jis pareiškė, kad mokesčių įstatymai Amerikoje parašyti turtingųjų naudai ir globoja Rockefellerius, Fordus, Carnegies ir Mellonus — visus milijonierius, tuo tarpu darbo žmogus ar nedidelis biznierių moka vis daugiau ir daugiau mokesčių.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Valstybės prokuroras Mitchell pagyrė Washingtono miesto policiją už energingą ir gerai organizuotą darbą prieš praėjusios savaitės demonstracijų dalyvius ir patarė kitiems miestams pasimokyti iš Washingtono policijos. Protesto dalyvius Mitchell pavadino "Hitlerio rudmarškiniais".

Pakistane buvo nuteistas pakarti vyras, kuris pernai Karachi aerodrome sunkvežimiu įvažiavo į žmonių grupę, užmušdamas tris pakistaniečius ir vieną Lenkijos diplomata.

Izraelio laikraštis tvirtina, kad buvęs Egipto viceprezidentas Sabry yra laikomas namų arešte.

Pietų Korėjoje pilnas žmonių autobusas įvažiavo į gilų vandens rezervuarą, žuvo 76 asmenys. Kitų kūnai dar neištraukti.

Paryžiaus laikraštis "L'Express" skelbia Vatikano susitarimą su Vengrija dėl kardinolo Mindzentų ateities. Vatikanas sutikęs atšaukti kardinolą iš Vengrijos pirmo pareigų. Kardinolas nuo 1956 m. gyvena pasisėpęs Amerikos ambasadoje.

Amerikon atvyko Pakistano prezidento ekonominių reikalų patarėjas Ahmed. Jis tikisi gauti Amerikos paskolą.

BELGRADAS. — Jugoslavijoje mirė 57 metų parlamentinio pirmininkas Milentijė Popovic. Jis buvo serbas, kartu su Tito karo metu vadovavęs partizanams prieš vokiečius. Daug metų jis buvo finansų ministeriu ir buvo komunistų partijos prezidento narys.

Naujas Pietų Karolinos atstovas kongrese yra Mendel Davis. Jis užėmė mirusio atstovo Mendel Rivers, kuris buvo jo krikšto tėvas, vietą.

Prancūzija nepriėmė kiniečio?

PARYŽIUS. — Laikraštis Herald Tribune rašo, kad Prancūzijos vyriausybė, nenorėdama pagadinti santykių su komunistine Kinija įsąkei policijai nepriimti pabėgti norėjusio kiniečio, kuris buvo išvadotas Orly aerodrome iš kinų diplomatų, tempiantių apsaugintą vaistais kiną į lėktuvą. Laikraštis sako, kad prancūzų vyriausybė atsisakė priimti kinietį ir patarė jam išvažiuoti į Kiniją.

Užsienio reikalų ministerija šį laikraščio straipsnį pavadino šmeižtu ir paneigė tvirtinimą apie nedavimą pabėgusiam kinui politinės globos.

Pabrangs laiškai ir visi siuntiniai

WASHINGTONAS. — Jeigu teismai nesustabdys pašto valdymo nutarimo, nuo ateinančio sekmdienio pakils pašto patarimų kainos. Paprasti laiškai turės turėti aštuonių centų pašto ženklus, o oro pašto laiškai kainuos po 11 c. Atvirukai irgi pakils iki šešių centų ir kiti patarnavimai pabrangs 10% ar 20%.

Grupė pašto vartotojų laikraščio ir žurnalo leidėjų, padavė paštą į teismą, sakydama, kad pašto valdyba pati viena be kongreso negali pakelti kainų. Šią savaitę turės paaiškėti Washingtono teismo sprendimas.

Nauji sovietų žydų teismai

MASKVA. — Sovietų žydai praneša užsienio korespondentams, kad netrukus turi prasidėti naujas Leningrado žydų teismas, kuriame kaltinami 9 žydai už agitaciją prieš valstybę. Kišeneve teismo laukia kiti devyni ir keturi bus teisiami Rygoje. Visi apkaltinti 70 ir 72 metų amžiaus, prieš valstybę, 72-tras straipsnis nutarė nuteistiems ir mirties bausmę.

Visi apkaltinti žydai yra veiklūs sovietų žydų kultūriname gyvenime, išmokslinti žmonės, kovoję už žydų teises, jų tarpe už teisę išvažiuoti į užsienį.

Iš Vietnamo bus išvežta Americal divizija. Iki gruodžio 1 d. Vietname liks tik 184,000 kareivių.

TIK ISVYKUS SEKRETORIUI ROGERS Į EGIPTĄ ATVAŽIAVO JOSEPH SISCO

WASHINGTONAS. — Valstybės sekretorius Rogers, sugrįžęs iš savo kelionės, tuoj pasiuntė į Egiptą valstybės departamento pasekretorių Joseph Sisco, kuris su Egipto prezidentu Sadatu tarėsi keturias valandas, dalyvaujant ir penkiems ministrams, Rogers pareiškė sugrįžęs, jog Izraelio ir Egipto pozicijos yra panašios ta prasme, kad abi pusės nori taikos. Ateityje vengiant kalbėti apie visą apimantį, paskutinį, lemiamą sprendimą, o svarstant tik konkrečius, apręztus klausimus, galima tikėtis pažangos.

Mariner 8 kelionė į Marsą nepavyko

CAPE KENNEDY. — "Mariner 8" erdvėlaivio kelionė į Marsą pasibaigė Atlanto vandenynė, kai antroji pakopa Atlas raketos, pakėlusios erdvėlaivį į 100 mylių aukštį, pradėjo nesuvaldomai vartytis, pasuko iš kelio ir nukrito į vandenyną 350 mylių į šiaurę nuo Puerto Rico salos ir 900 mylių nuo Cape Kennedy. Inžinieriai tiria, kokios priežastys privertė raketą vartytis. Manoma, kad buvo sugedęs automatinio piloto signalų aparatas.

Nežiūrint šio nepasisekimo antrasis Mariner erdvėlaivis ruošiamas skridimui, kuris prasidės gegužės 18 d. Visą Marsą fotografavimo misijai jam teks atlikti vienam — į Egiptą planetos orbitą ir siųsti radijo bangomis įvairių aparatų tirimų duomenis. Su Mariner 8 nepasisekimu "Atlanto" bangose dingo apie 70 milijonų dolerių. Jei nepavyktų ir Mariner 9 skridimas, tai tektų vėl laukti 25 mėnesius, kol atsirastų proga pasiųsti erdvėlaivį į Marsą.

Sniečkaus rūpesčiai

A. Sniečkus, Sovietų Sąjungos kom. partijos pirmasis sekretorius okup. Lietuvoje, žinoma, taip pat, drauge su kitų "respublikų" atstovais, svarstė gen. sekretoriaus L. Brežnevo ataskaitinį pranešimą. Mums daugiau įdomios tos Sniečkaus kalbos vietos, kuriose jis palietė lietuvių veiklą Vakaruose, tos veiklos poveikį, be to, nors ir pavardžių neminėdamas, palietė tėvo bei sūnaus Brazinkų žygį.

A. Sniečkus pripažino, kad prieš komunistus kovodami Vakarų "imperialistai" panaudojo "revizionistinius ir kairiuoliškus elementus, emigrantų nacionalistines ir sionistines organizacijas". Sniečkus dabar teigia, kad tie "buržuaziniai ideologai" dabar "veikia gudriau dangstydami antikomunistų tariamą rūpinimąsi tarybinių žmonių likimu". (Mūsų pabr. E.).

Pyktis dėl Brazinkų įvykdyto žygio, bei išeivių veiklos jų reikalui, jiems praėj. metais spalio mėn. 15 d. sovietų lėktuvų nukreipus į Turkiją, išreikštas štai kokiais Sniečkaus žodžiais: "...kur jiems atrodo naudinga, jie nesiburiai ir atvirų kriminalinių nusikaltėlių paslaugų kartais vaizduodami juos nacionalistais didvyriais. Taip neseniai pasielgė reakcinė nacionalistų Lietuvos emigracijos dalis. Taip pasielgė ir jų šeiminkai — Amerikos imperialistai".

Sniečkus, kalbėdamas ne Lietuvos, bet Sovietų Sąjungos rinktinėms komunistams bei užsienio svečiams, dar pripažino, kad Vakaruose gyvenančių išeivių veikla

šį kartą pasikalbėjimai Kaire ir Tel Avive lietė Suez atidarymą. Izraelis reikalauja, kad kanalą atidarius ir jo laivai turėtų teisę juo naudotis. Už tai Izraelis pažada pasitraukti nuo kanalo toliau į Sinajų, kad Egipto technikai ir policija galėtų pereiti į kitą pusę ir dirbti prie kanalo valymo, laivų iškėlimo darbų. Izraelis siūlo, kanalą atidarius, toliau derėtis dėl tolimesnio Izraelio kareivių atitraukimo.

Egiptas reikalauja, kad Izraelio pasitraukimas būtų surištas su jo intencijos pareiškimu, jog Izraelis visai pasitrauks iš Sinajaus pusiasalio. Egiptas reikalauja teisės perkelti per kanalą savo kariuomenės dalinius.

Dabartinės derybos ir vyksta dėl šių klausimų. Izraelis nenori leisti Egiptui įsirengti rytinėje kanalo pusėje stiprų prieštiltį, tačiau sutinka įleisti egiptiečių saugumo jėgas, policiją ar Jungtinių Tautų priežiūrą veikiančius patrulius. Manoma, kad dėl to pavyks susitarti. Egiptas galės girti, kad jo kareiviai yra kitoje kanalo pusėje, o izraelitai sakys, kad tai tik policijos jėgos.

Galimas daiktas, kad susitarimas bus surašytas tokia kalba, kad ją aiškinti kiekvienas galės, kaip jam patiks.

Rogers vizitas padidino skilimą

ROMA. — Italijos komunistų partijos laikraštis pasmerkė smurtą ir demonstracijas, kurias kairiosios komunistų grupės surengė Romoje JAV valstybės sekretoriaus Rogers vizito metu. Tokios riaušės tikiai padeda imperialistams, sako L'Unita, komunistų partijos organas.

Riaušės Kinijos komunizmo liniją sekantieji jaunuoliai sudėgino vieną policijos mašiną, statė gatvėse barikadas. Buvo suimti 158 asmenys.

Puola Japonija

TOKIJO. — Komunistinė Kinija piktai puola Japoniją, kuri atgaivinti militarizmą ir rengianti naują karinę ekspansiją Indonezijoje. Tuos puolimus sukelė žinia, kad Indonezijos karininkai bus mokomi karo mokslo Japonijos akademijose, o japonų karininkai važiuos į Indoneziją paruošti karinių instruktorių.

nesanti silpna, nes, pagal Sniečkus, toji propaganda siekianti ne tik diskredituoti sovietų santvarką, bet ji dar stengiasi "skleisti buržuazinio nacionalizmo nuodus, slopinti klasinį žmonių sąmoningumą, įnirtingai puolama nacionalinė mūsų partijos politika, tautų draugystė". (E)

TVIRTA SVEIKATA - PASTOVĖ LAIMĖ

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai

Naujausio mokslo žinių populiarus perteikimas

JONAS ADOMAVICIUS, M. D.

SENELIUI PADĖJIMAS - ŽMONIŠKUMO ĮRODYMAS

Savų gyvų-mirusių tėvų vardų atgimimą senelių pagalbai dar šiame pavasaryje.

Žmoniškumui įrodyti reikalingas

Žmogaus kūnas gyvenime yra tik laivas keliaujant per visą tap įvairų sąvą amžių. Tas kūnas — laivas yra tik priemonė atlikimui svarbiausio žmogui dalyko — artimui, ypač senesniai, pagalbos. Bet kokių laivų keliauja, žmogus tik turi būti sveikas. Ką žmogus veikia keliaudamas ir kokia kryptimi jis keliauja, yra labai svarbu. Nebūtinai žmogaus kelionės laivas turi būti aukso nudažytas, sidabru pakrautas. Būtinai tai, kad žmogus dirbtų naudai artimo ir turėtų žmonišką siekį gyvenime. Kas iš to, kad mes savo kūną — tą mūsų kelionės laivą raišytis plaukais puošime, raudonais dažais spalviname, minkštos lovos migdomės, cigaretės dūmuose smilkome, visa tai yra menkinėjimas, mums garbės nedarą mažojo, jei mes svarbiausio dalyko savo gyvenimo kelionėje neatliekame, jei mes savo artimo savais darbais neatjauname jo varge, jei jam gyvenimo kelionėje netalkiname, jei mes ne plauko nepajudiname artimui, ypač senesniai varga mažinti.

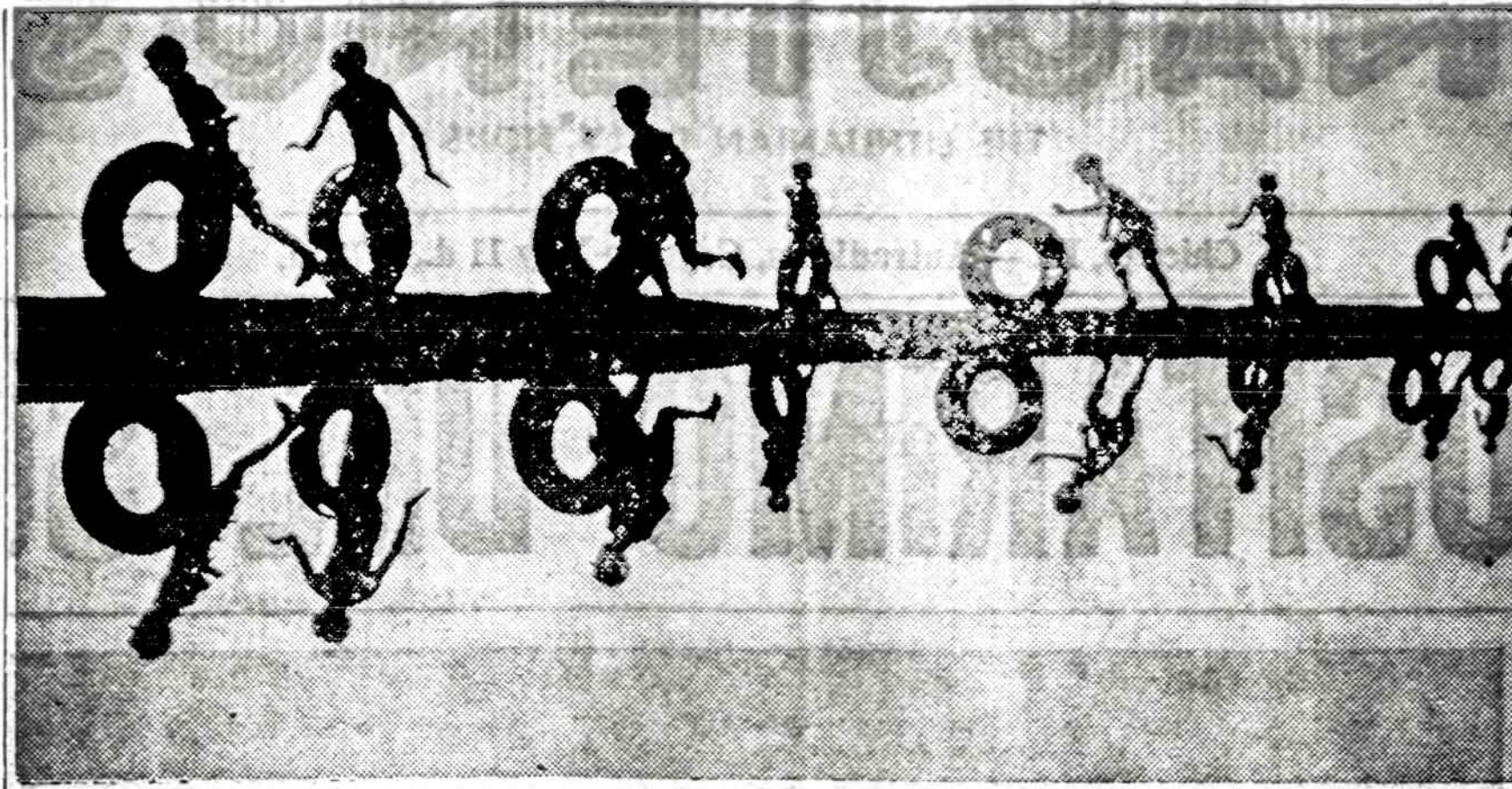
Gegužyje atgimime senelio pagalbai

Užtai dar šiame gegužyje — Motinos Dienoje atgimime lie-

tuvio senelio, kartu ir tėvų. Viską iki vieno kartu su medicina, kuri pradėjo senesniais rūpin-tis, dirbkime senelio naudai. Senelis pacientas dabar sudaro dešimtą nuosimtį visų šio krašto gyventojų. Kasmet vis daugiau imama kreipti dėmesys į senelių negerovių atitolinimą ir jam pagalbos teikimą įvairiose jo ne-galėse. Dabar imta ne pasakėle-mis senelio reikalą tvarkyti. Ne-nugrauzto kaulo jam padavimu lengvinami jo vargai. Ne! Da-bar tikrai mediciniškai tvarkant senelio reikalus, naudojama me-diciniškos, chirurginės, sociali-nės, psichiatrinės, teologinės ir net filosofinės priemonės. Jau senai medicinoje atsiskyrta se-noviško požiūrio į senelio reika-lus. Dabar nesakoma, kad senas vis silpnėja, tad jam nieko gero negalima padaryti. Taip nėra. Ir patys seneliai liaukitės save menkinti, vis tą patį kar-todami: "Aš jau senas, man jau senatvė pečius spaudžia, nieko nėra iš manęs." Priešingai — visi senesnieji naudokitės medi-cinos atkurtimu tamstų pagal-bon.

Įvairiopa senstame

Atsiminkime, kad žmogus se-nėja ne vien amžiumi. Senesnį žmogų ima apiešti jo idealai,

Toledo, Ohio fotografui pavyko pagauti šį retą vaizdą, kuriame su oro pripūstomis padangomis bėga vaikai at-sispidi upelia vandenyje.

siekiai, nusiteikimai veiklai, sa-vime pasitikėjimas ir troškimai. Užtai, norėdami senose dienose laimingai jaustis, mes turime senatvės dienoms tinkamai reng-tis jau dabar. Mes turime trigu-bai dirbti: kūną, protą ir jausmus turime nuolat tobulinti. Turime aplinką tvarkyti, mo-kytis ir pratintis artimą pamil-ti.

Visi žinome, kad senelis skir-iasi nuo kitų ypač jaunesnių žmonių. Labai senas, kaip ir la-bai jaunas skiriasi savu kūnu ir savais elgesiais. Bendrai pa-ėmus, senelio kūnas yra labai trapus, nes jo kūno audiniai ir organai sumenkėja. Tie jo or-ganai, kūno audiniai, įvairiopa pakinta, sumenksta, degeneruo-jasi. Prie to dar prisideda per-sirgtų ligų pasekmės. Sumen-kusiai ima dirbti ypač širdis ir kraujagyslės. Taip pat pasilpu-siai ima veikti senelio inkstai, plaučiai, smegenys, oda ir kitos jo kūno dalys. Labai daug rei-kia priežiūros, kad apsaugotų švelnius ir trapius — lengvai su-žeidžiamus senelio organus nuo išorinės įtampos. Niekas iki šiol pasulyje reikiamai senelio re-ikalais nesirūpino.

Pradėkime reikiamai seneliu rūpintis jo ligoje

Ypač ligoje reikia stropiai pri-žiūrėti senelį. Gydytojai gerai žino įvairius medicinius skir-tumus, kuriuos seneliai turi. Kiekvienam reikia nuolat pris-iimti — neužmiršti, kad senelio kūnas yra labai lengvai sužeid-žiamas. Kai senelis suserga, ne-apie jo palikimą galvas sau su-kime, bet kiekvienas klauski-me: "Kaip man reikia elgtis, kad galimai daugiau ir geriau pa-lengvinau senelį tą ligą per-nešti".

Mums visiems reikia naudoti visas galimas priemones, kad užtikrintų seneliui geriausią priežiūrą, net ir mažiausią nege-rovę jam gavus. Pvz., reikia ma-žuose sunegalavimuose duoti an-tibiotikus seneliui, kad jį apsau-gotų nuo prisidėjusio uždegimo — infekcijos. Taip pat seneliui turint nedidelius skausmus, rei-kia jam padėti visai patogiai jaustis. Taip ir visuose senelio reikaluose reikia jam talki-ni ir neleisti jam kentėti. Ypač dvasinė kančia seneliui yra sun-ki — sunkiai pakeliama. Už tai niekada neužginkime senelio, niekada jo neįžeiskime, niekada jo neapleiskime ir neniekinkim-j. Priešingai, gerais darbais se-neliui džiaugsmą teikime. Su juo pasikalbėjimas, anūkių išmoky-mas tinkamai su juo elgtis yra

seneliui džiaugsmo šaltinis. Ge-ri vaikai yra seneliui tėvi-motinai didžiausias džiaugsmas. At-siminkime, kad seneliui gera pa-galba yra geriausia žmogui nau-da.

Seneliu, kaip ir jaunuoliu tinkamai mediciniškai rūpinkimės

Žinoma, lengvindami senelio kančias bet kokiame jo negalėje, gydytojas turi nustatyti tikrą jo ligos diagnozę. Negalima to-liau taip netikusiai elgtis, kaip iki šiol apsilėdę žmonės elgėsi: buvo manoma, kad visi ir visada senelio nusiskundimai esti tik dėl senatvės, už tai niekas ne-kreipė per daug dėmesio į senelio nusiskundimus.

"O kokia seneliui svarbiau-sia pagalba yra galima" — daž-nas paklausit. Žinoma, sens-tant žmogui maža jo jėgos, silp-sta ryžtas, siekiai ir nusiteiki-mai. Jam vis daugiau prieina-jų pavartoti, kad jis, pvz., ga-lėtų pasikelti nuo savo kėdės. Senelis niekada neturi nustoti viltyti, užtai mes visi turime senesniai pagelbėti visuose jo reikaluose. Senelis turi būti pa-talpintas tokiose sąlygose, kur jis niekada nenustotų džiaugtis gyvenimu. Mes taip pradėkime elgtis, kad senelis mūsų tarpe imtų jaustis mums reikalingas esąs. Jis turi liautis nosį nuka-binęs vien sėdėti. Jis turi at-likti jam galimas pareigas.

Leiskime seneliui leistinais dalykais džiaugtis

Dažnai visi girdime senes-niuosius kalbant: "Aš nežinau, ką daryčiau, jei aš savo anū-kėlių neturėčiau". Kartais se-nesnieji sako, kad jie gyvena tik dėl anūkių. Kartais senelis nusimena, nes aplinkiniai, ypač namiškiai, nežmoniškai el-giasi su juo. Tada senesnieji de-juoja: "Niekas mums nesirū-pina, mes senesnieji tik laukia-me savo eilės pas graborių". Už-tai mums reikia savo darbu žmo-niškai senelio atvilgyti elgtis ir savo veikla užsiugdyti žmoniškų asmenų, kurie senelius mylėtų, juos pas save noriai laikytų ir jiems visokeriopa talkintų iš širdies veikdami. Nors iš se-nelio nauda ir menka būtų. Čia visas gyvenimas pagrįstas ki-to išnaudojimu — vien naudos apturėjimu asmuo vertinamas. Tai bausis gyvenimo būdas. Už-tai mes kiekvienas turime taip sužmonikėti, kad pajėgtume galvoti ir veikti, ką seneliui ge-ro padarytume, o ne kokios nau-dos iš jo apturėtume.

Kiekvienas senelis trokšta la-biausiai trijų dalykų: 1. jis nori, kad artimieji jį priimtų — užlaikytų; 2. jis nori, kad jam kiti skirtų atsakingas pareigas — užsiėmimą; 3. senelis trokš-ta, kad kiti jį mylėtų, gerbtų. Tie trys senelio troškimai su-daro jo dvasinį maistą. Užtai imkime visi tinkamai senelius maitinti tiek jo kūną, tiek jo dvasią — jausmus bei protą. Vienas svarbiausių mūsų dar-bų seneliui yra sudarymas jam tokių sąlygų — apstovų, kad senelis jaustųsi reikalingas sa-vu darbu kitiems. Jau šiandien visi lietuviai imkime senelį lai-kyti esamu naudingumu piliečiu, o ne buvusiu žmogum.

Gydytojo pareigos seneliui

"O kokios gydytojo pareigos seneliui?" — dažnas paklaus. Gydytojas mato senelį ligoje, o kartais kai jis išeina pensijon. Labai svarbu, kad gydytojas ap-tartų su pačiu seneliu jo ateit-ies darbus. Viskas turi remtis ant teigiamos — kuriamosios veiklos — ant konstruktyvių darbų. Gydytojas užklauses se-nelį, ką jis planuoja veikti iš-ėjęs pensijon, sužino senelio nu-taikas. Gydytojo teigiamos kon-struktyvios, nurodomosios min-tys seneliui talkina. Tiek gydy-tojas, tiek kitas seneliui patarė-jas turi jam priminti, kad se-nelis būtinai turi planuoti savo tolimesnę veiklą — darbą.

Gydytojas senelio šeimos na-riams pakartotinai išaiškina se-nelio reikalus. Visi senelio še-mos nariai turi suprasti, kad se-nelio ateities planavimas labai gerai apsimokės ateityje. Kūry-binis, konstruktyvus seneliu rū-pinimasis gerai nuteikia senelį. Tada jis pasijunta, kad yra arti-mųjų priimamas — mėgiamas. Bet ir seneliai negali apsilėis-ti. Jis ir toliau turėtų galimai talkinti šeimoje. Tokio senelio nesikratys šeimos nariai. Jie jį priims. Štai, kaip galima pla-nuoti senelio gyvenimą. 1. Rei-kia sužinoti iš paties senelio, ką jis mano toliau daryti. Tai leng-

vai atsiekiama gydytojui senelį tiriant bei jį gydant. 2. Su se-nelio šeima reikia aptarti jo to-limesnis gyvenimas. Laimingas tas senelis — tėvas — motina, kuris pajėgė žmoniškų vaikų užauginti. Tokie jie gražiausiai be jokių patarėjų kuogeriausiai savus senus tėvus globoja. Tai jausmais normalių žmonių elge-sys. Už tai visi dabar senesnie-ji talkinkime visiems jaunosios kartos žmogui. Ypač dabar taip elkimės.

Sužinomas šeimos narių atsi-nešimas į senelio reikalus. Jei šeima priešiška nusiteikusi link senelio, kuris ima nuo šeimos narių priklausyti — reikia mė-ginti taip nežmonišką šeimos narius nuteikti senelio naudai. Tai sunkiai duosis nežmoniškų nusiteikimų asmenis mėginant sužmoginti. Gydytojas turi iš-klaisyti šeimos narių pasisaky-mus senelio globos reikalui. Daž-niausiai senelio sūnaus žmona bus priešinga senelio globai na-muose. Čia mums visiems — dabar gyvenantiems ir ateityje gyvensiems didelis darbas (niekada iki šiol nedirbtas) rei-kia atlikti: turime savais ge-rais elgesiais užsiugdyti seneliu globoti pajėgiančius sūnus ir dukteris. Nuo tokio darbo at-likimo ims žmoniškėti visų se-nelių globos reikalai. Dabar — nors valdžia teikia net iki \$500 mėnesiui senelio išlaikymui — nėra užtenkamai žmoniškų as-menų senelį reikiamai globoti — jo neišnaudoti.

3. Kai namiškiai ar giminės sutinka seneliu rūpintis, gydy-tojas ima dvejopai seneliui pa-limesnis gyvenimas. Laimingas tas senelis — tėvas — motina, kuris pajėgė žmoniškų vaikų užauginti. Tokie jie gražiausiai be jokių patarėjų kuogeriausiai savus senus tėvus globoja. Tai jausmais normalių žmonių elge-sys. Už tai visi dabar senesnie-ji talkinkime visiems jaunosios kartos žmogui. Ypač dabar taip elkimės.

4. Pats senelis skatinamas pla-nuoti savo gyvenimą, tada gy-dytojui teks mažiau nurodinti seneliui kaip elgtis.

5. Vietinės valdžios bei visuo-menės organizacijos bei įstai-gos minėtam senelio ateities pla-navimui gali daug padėti. Čia maloniai kviečiami visi lietuviš-kieji klubai bei įvairiopa sam-būriai seneliams pagalbon pa-tarimui, šilta ranka, darbais, glo-ba.

6. Niekada nebus paraginūs kiekvieną senelį, kad jis nuolat prisizūrėtų savo sveikatą, ypač dantis. Reikia pradėti tvarkin-gai maitintis ir judėti. Tai svar-bu visokio amžiaus žmonėms, ypač seneliams. Kadangi senelis yra labai trapus — gležnas as-muo — reikia net ir mažiausius senelio reikalus tinkamai tvarkyti, ir tai nedelsiant atlikti.

NAUJIENOS KIEKVIENO

DARBČ ŽMOGAUS

DRAGAS IR BIČTULIS

Jau atspausdinta ir galima gauti kitų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvų gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kietas viršelis \$10.00, minkštas \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istori-jos Draugija.

Knygoje aprašytas pirmas Chicago atvažiuojančių lietuvių, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, išteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos, duoti dokumentuoti katalikiški, socialistiniai, laisvamaniski ir kitų organizacijų atlikti darbai, išteigtos mokyklos, skaityklos, ban-kai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Order.

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIOS

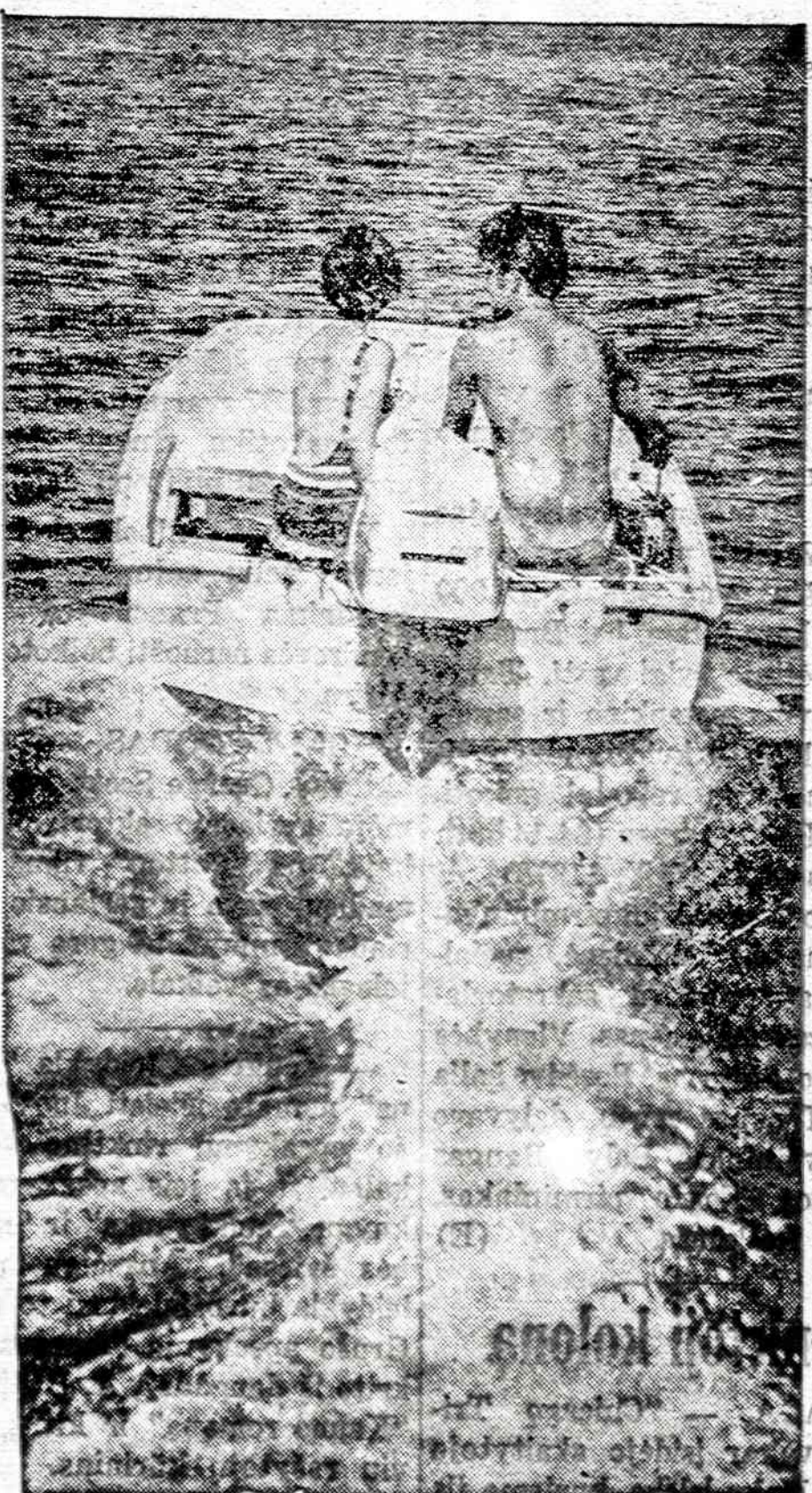
vardu ir pasiusti:

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

Not everyone buys Bonds for retirement.

Not anyone anyway. Especially since the new higher interest rates went into effect. U.S. Savings Bonds now pay 5% interest when held to maturity of 5 years, 10 months (4% for the first year; there- after 5.25% to maturity). Interest like that makes Bonds a great way to save for the extra things that make living a little bit more fun. Bonds: vacations, campers, a place at the lake or in the mountains. Things you can enjoy while you're still feeling young. You can get your savings plan started by joining the Payroll Savings Plan where you work or the Bond-a-Month Plan where you bank. Start saving now. Bonds are for more than retiring.

Take stock in America. With higher paying U.S. Savings Bonds.

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ SOKIŲ SVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato, psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiųntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar dau-giau egzempliorių, nemoka pašto, persiųntimo išlaidų.

Knyga galima gauti Naujienose arba pasiūnčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

PO PARTIJOS 24-TO SUVAŽIAVIMO

Suvažiavimo technika ir užkulisiai

Sovietų Sąjungos Komunistų Partijos (SSKP) dvidešimt ketvirtąjį suvažiavimą nagrinėjant, reikia pirmiau atsakyti į klausimus: kam atstovavo suvažiavimas savo sudėtimi? Kaip ta sudėtis susitelkė? Kiek savarankūs buvo delegatai, sprendimai partijai iškilusius uždavinius?

Tik atsakius į šiuos klausimus, bus aiškesni ir SSKP 24-jo suvažiavimo nutarimai.

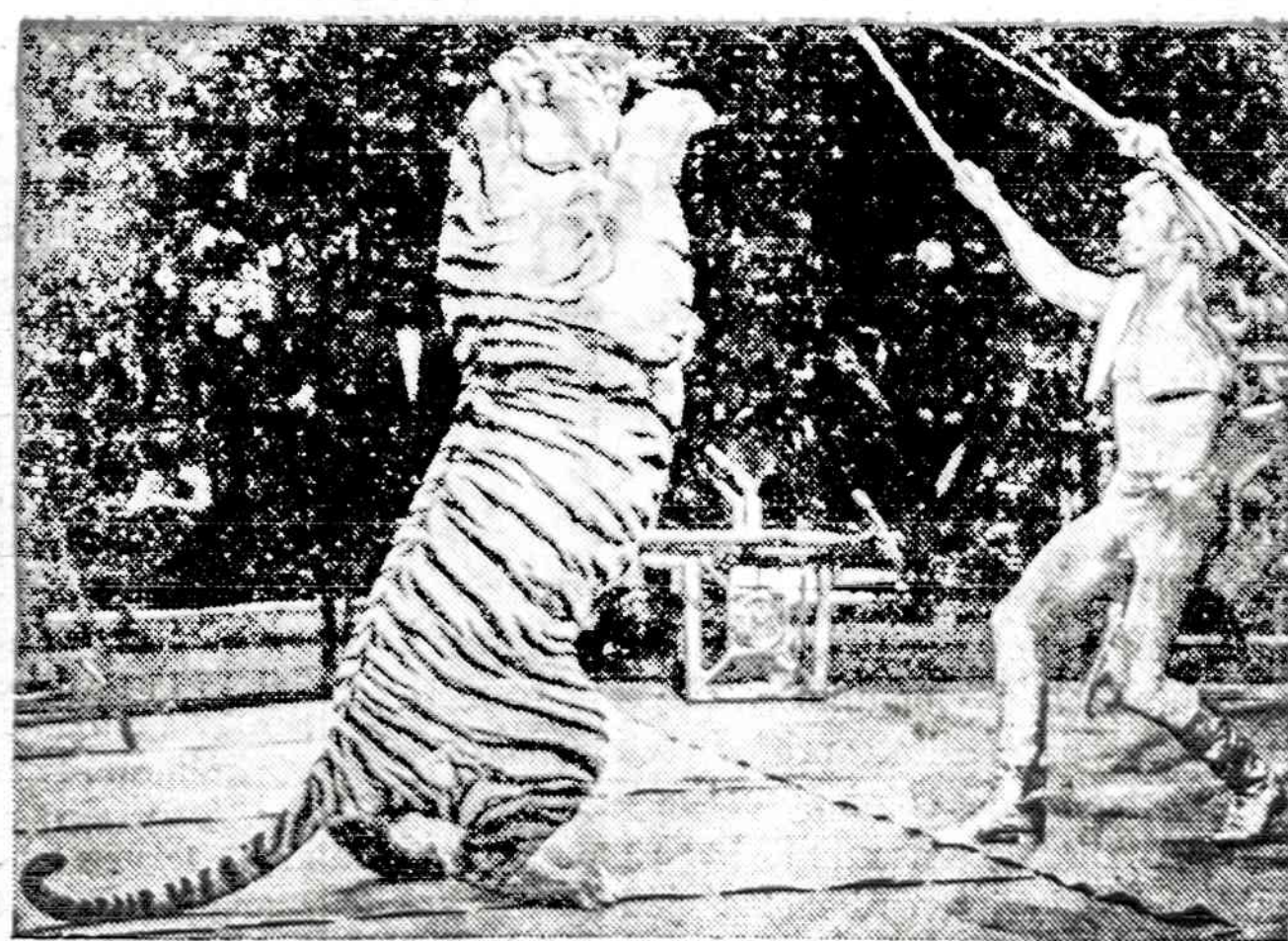
Iš SSKP centro komiteto (CK) sekretoriaus L. Brežnevo pranešimo žinoma, kad šiuo metu partija turi 14,455,321 narį ir kandidatą. Kandidatų priskaitoma 645 tūkstančiai. Tačiau suvažiavime ir jie turėjo savo atstovus su patariamuoju balsu. Partijos nariai ir kandidatai šiuo metu sudaro maždaug 9% šalies gyventojų.

Per penkerius metus po 23 suvažiavimo partinių priaugo beveik 3 milijonai žmonių. Šiame, 24-me suvažiavime, Brežnevas priminė reikalavimą, jog SSKP būdama "proletariato diktatūros" įkūnijimas, turi rūpintis, "kad socialinės sudėties atžvilgiu vadovaujamas vaidmuo

priklausytų darbininkų klasei". Tokį nurodymą davė SSKP 23 suvažiavimas, ir tas nurodymas "nuosekliai vykdomas gyvenime" ("Pravda", 1971.3.31.9 ps.). Tačiau ši direktyva, kad SSKP sudėtyje darbininkai sudarytų persvarą, tebėra dar neįkūnyta.

Sufruotos statistikos

Brežnevo duomenimis šandien partijoje esama tik 40.1% darbininkų. Bet užtat "tarnautojų", t. y. vadovaujamųjų kadru, menedžerių, 44.8% darbininkų. Bet užtat "tarnautojų", t. y. vadovaujamųjų kadru, menedžerių, 44.8%. Visų mažiau: šiai narių turime iš kolchozininkų — tik 15.1%. Norėdams pridengti šį jų negausingumą partijoje, Brežnevas į "kolchozininkų" rubriką rašo visus, dalyvaujančius kolchozų gamyboje, vadinasi, ir kolchozų pirmininkus ir vadovaujamuosius inžinierius techninius kadrus. Kitais žodžiais tariant, "kolchozininkų" rubrikoje figūruoja tie patys "tarnautojai" (menedžeriai). Ir Brežnevo pranešime ir ypač mandatu komisijos pranešime primenama, kad SSKP 24

Barnum Bailey cirko laukinių žvėrių treneris Gunther Gebel - Williams turi pavojingą darbą. Jį jau ne kartą yra puolę ir apdarsę tigrai ir liūtai.

suvažiavime darbininkų sudėtyje "kvalifikuotų meistrų" ("Pravda", 1971.4.3 d., 4 psl.). Toliau duoda pagrindą išvadai, kad į "darbininkų" rubriką SSKP CK įskaito dalį pramonės įmonių "tarnautojų" (vadovaujamąjį personalo, kaip antai, meistrų, cechų (formenų) ir kt.). Juk į "kolchozininkų" grupę įskiriamą brigadininkai ir gyvulių farmų vadovai.

Neapsiriksime tardami, kad "tarnautojų" (vadovaujamųjų darbininkų) skaičius SSKP Partijoje prašoka minėtusius 44.8%. Bet net ir 44.8% reikšmė, kad darbininkai partijoje nesudaro persvaros. Iš to išeiina, kad SSKP nėra jokia darbininkų partija, o tik vadovų ("tarnautojų") partija.

Delegatų parinkimas

Šią išvadą patvirtina ir atidesnis žvilgsnis į SSKP 24-to suvažiavimo delegatų sudėtį. Analizę padarė I. Kapitanovas, mandatų komisijos pirmininkas. Jo pranešimas pirmiausia įdomus tuo, kad jis iškelia alkštėn mechanizmą, kuriuo buvo parenkami suvažiavimo delegatai. Į SSKP suvažiavimą buvo išrinkti 4,963 delegatai. Kad patvirtintų rinkimų laisvumą ir demokratškumą, Brežnevas priminė, kad 74.4% suvažiavimo delegatų išrinkti pirmą kartą, norėdams tuo uabrėžti, kad į partijos vadovybę ateina nauji kadrai.

Nors tarp paskutinių dviejų partijos suvažiavimų yra penkerių metų protarpis, tačiau į akis krenta nuostabiai pastovi socialinių grupių proporcija. Abiejuose suvažiavimuose delegatų skaičius buvo beveik vienodas: 23-jame — 4,943, 24-jame — 4,963. Delegatų skaičių nustatė SSKP CK. Dvidešimt ketvirtajame suvažiavime vienas delegatas buvo nuo 2,900 partijos

narių ir kandidatų. Del šio gausingumo suvažiavimas tinka ne darbui, o tik paradvimui. Jeigu partijos vadovybė tikrai būtų norėjusi šį gausų ir nejudrų telkinį įtraukti į darbą, būtų jį išskirsčiusi komisijomis pagal atskiras problemas. Bet niekas nę ketintų neketino suvažiavime spręsti kokių problemų. Jos jau iš anksto buvo išspręstos CK politbiure. Suvažiavimas buvo sušauktas tam, kad patvirtintų politbiuro sprendimus.

Įtartinas socialinių grupių santykis

Toliau į akis krenta beveik vienoda delegatų socialinė sudėtis, lyginant paskutinius du suvažiavimus. Dvidešimt ketvirtajame "darbininkų" dalyvavo 1,195 (24% visų delegatų), o 23-jame — 1,966 m. 1,141 (23%). Žemės ūkyje dirbančiųjų 24-me suvažiavime buvo 870 atstovų, o pirmesniajame — 874. Partijos darbininkų šiame suvažiavime dalyvavo 1,205 delegatų, o 23 — 1,204. Visų socialinių kategorijų santykis nuostabiai pastovus. Esant laisviems rinkimams, 14 milijonų narių partija nę laimingiausių sutapimu negalėjo išrinkti delegatų tokiu nuostabiai sutampančiu vienuodu socialinių grupių santykiu. Socialinių grupių viendodas santykis partijos suvažiavimuose pasiekiamas, CK aparatui tiksliai ir įsakmiai nurodžius, kuri sritis kokius delegatus turi parinkti: tiek darbininkų, tiek partijos darbuotojų, kolchozininkų, karių ir t. t. Partijos aparatui naudinga, kad tie patys delegatai, nedirbą tiesioginio partijos darbo (gamybos specialistai, mokslo darbininkai) nedalyvautų kiekviename suvažiavime. Tokius iškilmingus paradus stengiamasi jiems parodyti vieną kartą: viename suvažiavime vieniems, kitame — kitiems. Tad ir suprantama, dėl ko 74.4% delegatų buvo išrinkti į suvažiavimą naujų, pirmą kartą dalyvaujančių. Tai ne rinkimų laisvės pažymys, o iš viršaus tvirtai nustatytas planas. Tokius atsitiktinius delegatus lengviau prispirti balsuoti už partijos vadovybės pasiūlytas rezoliucijas. Jei darbininkų SSKP Partijoje oficialiai dabar priskaitoma 40.1%, tai į 24 suvažiavimą jų buvo įsileista tik 24%. Bet ir jie neeiliniai darbininkai, o geriausiai, išbandytieji gamybininkai. Juk 98% visų suvažiavimo delegatų buvo dekoruoti Sovietų Sąjungos ordinais ir medaliais.

Tikrieji darbininkai ir kolchozininkai ignoruojami

SSKP suvažiavime tarp darbininkų atstovų tikriausiai nebuvo eilinių, kurie gauna po 122 rublius mėnesyje, vidutinį atlyginimą Sovietų Sąjungos sąlygomis. Delegatai daugiausia stachanovininkai, su partijos nurodymu ir parama nustatę padidintas išdirbio normas, kurias paskum užkaria tesėti visiems darbininkams. Šie stachanovininkai nieku gyvu nėra darbininkų klasės atstovai, o jų vienybės ardytojai. Tačiau ir šiems liokajam SSKP CK tedavė 24% vietų partijos suvažiavime.

vimas. Tai buvo suvažiavimas visų sovietinio gyvenimo šakų vadovų (menedžerių). Suvažiavimą rūpestingai paruošė SSKP CK aparatas.

Nesutarimai viršūnėje

Ne paslaptis, kad SSKP viršūnėje esama pagrindinių nesutarimų partijos politikos svarbiais klausimais. Nesutarimai iškilo alkštėn, nustatant 24-to suvažiavimo sušaukimo datą. Iš pradžių buvo numatyta jį daryti 1970 metais. Nesutarimai dar labiau paryškėjo, kai užsivilkino naujojo penkmečio direktyvų projekto skelbimas. Del tos priežasties reikėjo pakeisti respublikų kompartijų suvažiavimų šaukimo datas, kurie negalėjo įvykti be direktyvų projekto.

Ir jeigu SSKP 24-tas suvažiavimas "vienu balsu" patvirtino direktyvas ir "visiškai aprobo" CK politiką, tai šis žygis reiškia tik, kad kitos politikos ir kitų direktyvų šalininkai, taip pat kaip ir jų priešininkai, nieku gyvu nesiryzo ginčyti pagrindinių klausimų penkių tūkstančių delegatų masėje.

SSKP CK politbiuras savo nesutarimų niekada nekėlė ne tik partijos suvažiavimuose, bet net ir CK plenumo. Molotovo grupės bandymas demokratiškai, balsavimo būdu, pasiekti Chruščiovo pašalinimo net siauru CK prezidiumo (polibiuro) mastu buvo pripažintas "antipartinis". SSKP Partijoje joks klausimas nesprendžiamas balsų dauguma, o tik "visais balsais", kitaip ta-

riant, "už" ir "prieš" šalininkams iš anksto už kulisų susiderėjus. SSKP vadovybė, net savo siaurame rate, bijo garsinimosi ir nenumatytų sprendimų. O jei nesutarimai yra aiškūs ir jiems išlyginti reikia atpirkimo ožių, tada įvyksta sąmokslai su perversmais, kuriuos pasisekimo atveju politbiuras arba CK aproboja taip pat "visais balsais". Prieš pašalinant Chruščiova "vienu balsu", pirma reikėjo nutraukti telefoninį susižinojimą su galimais šalininkais ir izoliuoti jį. Tik sutarus Chruščiova pašalinti, įvykdytą veiksmą SSKP CK plenumas "vienu balsu" formaliai patvirtino 1964 m. spalio mėnesio sprendimu.

Šios pastabos apie partijos suvažiavimų ir CK plenumo sprendimų vaidmenį principiniais klausimais reikalingos tam, kad būtų aišku, jog SSKP 24 suvažiavimas nebuvo forumas tokių klausimų sprendimui. Įvyko užkulisinis, gal būt, ir be žodžių, "už" ir "prieš" šalininkų susipratimas suvažiavime pasisakyti "vienu balsu", o ginčus perkelti už kulisų. Jeigu SSKP CK politikos krizės aštrės, tai jos nebebus įmanoma išspręsti užkulisiniu susitarimu.

BUY U.S. SAVINGS BONDS

WHERE YOU BANK OR WORK

Prof. Vaclovo Biržiškos SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 psl. Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigų pasisūsite tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptar naują taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000

Frank Zogas, President

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4470

5%

Passbook Savings
All accounts compounded daily — paid quarterly

6%

2 Years Savings Certificate
(Minimum \$5,000)

Chicago Savings and Loan Association

6% PER ANNUM
OF \$5000 OR MORE
ON CERTIFICATES
2 YEAR MATURITY

5 3/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000
ONE YEAR MATURITY

5 1/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000 OR MORE
6 MONTH MATURITY

5 1/4% PER ANNUM
ON 90 DAY NOTICE
Passbook Accounts
\$100.00 MINIMUM

5% PER ANNUM
ON ALL PASSBOOK
ACCOUNTS

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.

Chicago Savings and Loan Assn.

JOHN PAKEL, Sr. Chairman of the Board
6245 So. WESTERN AVE.

Mrs. PHIL PAKEL, President
TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 12:30

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams išgyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6%
5%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai
Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS
Įsteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months.	
In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy. 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestuose	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Sovietų valdovams inteligentija nereikalinga

Praeitį rodo, kad protingi valdovai visuomet stengdavosi pasinaudoti krašto inteligentija ir protingų mokslininkų patarimais. Tuo tarpu sovietų imperijos valdovai inteligentiją įgrūdė ir komunistų partijos nustatytas sienas ir draudžia jai pajudėti. Sovietų valdžia mokslininkams yra nustatiusi gaires, kurių liepia prisilaikyti. Jeigu kuris mokslininkas vis dėlto suabejoja nustatytais gairėmis, tai tą bėgą jėgų ceremonijai atleidžia iš dirbamo mokslinio darbo. Jeigu atskyrimo dar neužtenka, tai randa įvairiausių priežasčių ir padeda jį į kalėjimą. Paskutiniu metu mokslininkus kišti į kalėjimus buvo nepatogu. tai grūdė juos į pamišėlių namus. Tai fizinis sunaikinimas.

Rusijoje valdžią pagrobusių gaujos policija turi ir kitų priemonių mokslininkams suvaldyti. Patiems rusams šios priemonės dar netaikomos, bet pavergtų tautų mokslininkams jos jau taikomos. Lietuvoje buvo susidariusi gabių lietuvių grupė. Ji buvo tiek darbinga, šioje filologijos srityje pasivijo ir pralenkė pačius rusus. Masiva ryžosi suletinti lietuvių lietuvių pažangą ir apkarpė šiemis reikalams skiriamas sumas. Lituanistas, drįsęs reikalauti atstatyti nutrauktas sumas, pats buvo gerokai tardytas, o vėliau rastas Vilijos vandenyse.

Pačioje Rusijoje didokas mokslininkų skaičius padėtas keliems metams už grotų. Yra mokslininkų, rašytojų ir poetų pamišėlių namuose. Rusijos mokslininkų tarpe vis dėlto atsiranda pasiryžėlių, kurie randa priemonių tokiems sovietų valdžios veiksams kelti viešumon. Pirmo eilės grūdimas į pamišėlių namus pranešamas laisvam pasauliui, o vėliau tos žinios pasiekia ir platesnius Rusijos gyventojų sluoksnius.

Sovietų valdžia įvairiomis priemonėmis stengiasi nuslopinti žinias apie inteligentijos varžtus ir persekiojimus, bet didelis pačių rusų pasiryžimas įveikia policijos pastangas. Laisvą pasaulį pasiekia ne tik žinios apie inteligentijos persekiojimus pačioje Rusijoje, bet laisvam pasauliui patenka ir persekiojamųjų pagalbos šauksmas. Įdomiausia, kad laisvės balsas kyla pačių komunistų tarpe. Jis keliamas komunistinės inteligentijos eilėse. Jis keliamas pačioje Rusijoje ir rusų pavergtuose kraštuose.

HENRIKAS TOMAS - TAMASŠUSKAS

LIETUVISKASIS PAMARYS

II-oji dalis

Gerai sniego dangai atsiradus, žemės ūkio draugijos organizuodavo rogių ir važelių ekskursijas į apylinkes. Dažniausiai į tokias ekskursijas išsileisdavo apie dvidešimties rogių ir važelių vilkštėnės ir tada plačios apylinkės skambėdavo varpelių gausumu, sklindančių per sniegą padengtus laukus.

Daug Labguvos miesto gyventojų buvo kilę iš artimesnių ar tolimesnių apylinkės kaimų, kur jie turėjo plačias gimines, tad ir svečiavimasis pas savuosius ar

gimines įvairių šeimų švenčių proga būdavo gana populiari pramoga, ar tai vasaros, ar žiemos metu.

KAI BRETKŪNAS LABGUVOJE VERTĖ BIBLIJĄ I LIETUVIŲ KALBĄ

Šia tema straipsnis buvo paskelbtas vokiškoje Mažosios Lietuvos tremtinių spaudoje (Ostprbl., 1971 m. Nr. 33, pusl. 8).

Šiame straipsnyje trumpai atpasakojama kun. Jono Bretkūno biografija, būtent, jis gimė 1536 metais Bamoliuose (vok. Bammeln), Tepluvos valsčiuje, taigi Labguvą artimose apylinkėse. Tūredamas 19 metų, 1555 metais jis stoja į Karaliaučiaus universitetą. Kaip šiame straipsnyje teigiama, tuo metu Karaliaučiaus turėjo 35000 gyventojų. Berlyne tebūvo tik 6000 gyventojų, gi Vilniaus gyventojų skaičius tuo me-

Prieš įlipdamas į laivą, arkliukas užsimanė pasimaudyti Deimenoje. Deja, upė buvo per gilė ir krantai per statūs. Teko skubėti jam į pagalbą.

ALEKSANDRAS PAKALNISKIS

MINTYS NUTAUTEJIMO KLAUSIMAIS

(Tęsinys)

Tauta yra visuma individų, turinčių visiems bendrą dvasinį turinį ir tuos pačius jo perdavimo kitiems būdus. Tauta yra gyvas organizmas, nors są-

vismonės neturįs, panašiai kaip augalas, tačiau didesnis už žmogų ir aukščiau už jį stovį. Atskiras individas gali nustoti egzistavęs, bet tai neįpaveiks tautos egzistencijos.

Prieš porą metų inteligentijos laisvės klausimas visu aštrumu buvo iškeltas Gomulkos valdytoje Lenkijoje. Jį iškėlė Varšuvos universiteto prof. Lešek Kolakowskis, marksizmo katedros vedėjas lenkų sostinėje. Kolakowskis partijon įstojo Antrojo Pasaulinio karo pabaigoje. Jis yra marksizma indoktrinavęs kelioms jaunų filosofijos studentų kartoms. Komunistinėje lenkų spaudoje dažnai būdavo jo straipsnių, liečiančių pagrindinius partijos ir filosofijos klausimus. Lenkijos komunistai dėjo į jį didelę viltį, tikėdamiesi pagalbos patiems komunistų filosofijos pagrindams. Bet Kolakowskis kiekvieną metų marksizmo ir leninizmo filosofijoje vis rasdavo didesnių plyšių. Vieną kitą marksistinės filosofijos klausimą jis paliesdavo ne vien filosofijos klaseje, bet parašydavo ir spaudoje. Prof. Kolakowskis pradėjo nurodinėti, kad pačiai marksizmo filosofijai reikalinga laisvė. Jeigu mokslininkai nebus laisvi paties marksizmo dėsnių kritikuoti, bet ta filosofija nebetiks. Jis reikalavo, kad inteligentijai būtų duodama daugiau laisvės ne vien pačiame universitete, bet ir praktiškame gyvenime. Jis tačiau padarė didelę klaidą, pavarde pasirašydamas straipsnyje įdėdamas tokią samprotavimą:

"Inteligentija reikalinga komunistų partijai ne tam, kad girtų partinių nutarimų išmintį, bet tam, kad tie nutarimai būtų išmintingi. Inteligentija reikalinga komunistams, kaip savarankiškai galvojantieji žmonės, bet jie visai nereikalingi, kaip oportunistai".

Nespėjo prof. Kolakowskis straipsnis "Inteligentija ir komunistinis judėjimas" su minėtomis mintimis pasiekti V. Gomulką, tuojau buvo pradėta byla, ilgiausias tardymas, o partinis teismas tiek daug komunistams žadėjusį prof. Kolakowskį išmetė iš partijos ir pavarė iš universiteto.

VI. Gomulka, tapęs svarbiausiu praktiškų ir teoretinių klausimų arbitru, negalėjo pakeisti, kad kas nors suabejotų Lenkijos komunistų partijos centro komiteto sprendimais. Jam nepatiko prof. Kolakowskio pasiūlymas leisti partijos inteligentijai svarstyti ir spresti kitus klausimus. Jis suvaldė ne tik patį prof. Kolakowskį, bet įspėjo ir kitus komunistų partijos narius nebandyti žingsniuoti tokia kryptimi. Prof. Kolakowskis drįso vis dėlto dar pastebėti, kad tokia elgsena yra ne moksliška, bet partijos sekretoriaus tai neįtikino.

O vis dėlto Gomulka, pakeldamas maisto kainas, padarė didelę klaidą. Dėl tos klaidos ne tikai Gomulka išsiritė iš lenkų komunistų partijos sekretoriatu kėdės, bet išsiritė ir gen. Močaras, Gomulkos kėdę jau anksčiau bandęs supti. Jeigu Gomulka būtų atsisakęs prof. Kolakowskio arba bet kurio kito komunisto inteligento, ar galima pakelti duonas kainas, nepakėlus darbininkų atlyginimo, jam būtų patarę taip nesielgti. Gomulka buvo įsitikinęs, kad jis daugiau žinojo, negu inteligentai, bet jis suklydo ir labai brangiai už tą klaidą užmokėjo.

Atskiras individas negali savo apsisprendimu staiga pereiti iš vienos tautos į kitą. Jis gali keisti savo dvasinio turinio perdavimo būdus (kalbą), bet negali visiškai pakeisti savo visumos bendrąjį dvasinį turinį. Jo pakeitimui iki tokio laipsnio, kad tai jau galėtų būti laikoma perėjimu iš vienos tautos į kitą, reikia kelių generacijų.

Tas visiems bendras tautos individų dvasinis turinys ir jo perdavimo būdai sudaro tautos kultūrą. Ir tautos kultūra yra kaip gyvas organizmas, augantis ir besiplečiantis savaime, žmonių nesureguliuojamas, galintis turėti nevienodą gyvastingumo laipsnį. Tautos kultūros gyvastingumui plėtotis yra reikalinga tautą apjungianti valstybė.

Yra kelias tautos apjungiančių valstybių. Idealus tokios pavyzdys yra Šveicarija. Yra ir tokių atvejų, kada viena tauta sudaro kelias valstybes. Vienas tokios pavyzdys yra Vokietija ir Austrija, kitas Anglija ir Amerika. Nėra atskiros Amerikos tautos, o tik anglų tautos dalis Amerikoje gyvena, atmiesta įvairių kitų tautų nuotrupomis, į anglų tautos sudėtį įėjusi stadijoje besirandantiomis. Ameriką yra vagon angliškų kultūros srovei iš Britanijos salų nutęsti, didesniuose žemės plotuose pasklisti ir tuomi tautos ekspansijos instinktą realizuoti.

Būdamas gyvu organizmu, tauta paklusta visuotiniams gamtos įstatymui — plėstis kitių sąskaiton. Tautos veržimasis vyksta savaime, atskirų individų nesukontroliuojamas, nuo žmonių valios nepriklausantis, todėl žmonės nėra atsakingi už tai, jeigu viena tauta eda kitą. Negalima kaltinti tautos, kaip negalima kaltinti augalo ar gyvulio, jeigu jis egzistuoja ir auga kitų sąskaiton. Tai jo teisė, gamtos įstatymais jam suteikta. Tokia pat teisė plėstis turi ir tauta.

Bet ir gintis tauta turi teisės. Lygiai tie patys gamtos įstatymai jai ta teisė duoda. Kaip kad turi teisės gintis kiekvienas augalas ar gyvys amžinoje kovoje už būvį. Ir juo didesnis pavojus, tuo didesnis turi būti pastangos. Kadangi pavojus būti kitos tautos suvirškintai yra didesnis mažesnei tautai, šeiņa, kad mažesnei tautai turi sukaupti didesnes pastangas savo egzistencijai išsaugoti. Tai prisimintina mūsų mažai lietuvių tautai.

Tu siekė 100000. Po pusantros metų studijų Karaliaučiuje, Bretkūnas persikelia į Wittenbergo universitetą. 1562 metais baigęs studijas, jis paskiriamas kunigu į Labguvą kaip mokantis lietuvių, prūsų ir kuršių kalbas. Tuo metu Labguva dar buvo mažas bažnytkaimas, kurio gyventojų didesnę dalį buvo lietuvių ūkininkai, turėję eiti bažnyčią dvarui. Jie mažai ką nusimanė apie krikščioniškos religijos tiesas, gi senieji net ir "Tėve mūsų" maldelės nemokėjo. Bent taip yra skundęsis vienas iš ankstyvesnių kunigų.

Paskirtas į Labguvos parapiją kunigu, Bretkūnas rado čia veikiančią parapijinę mokyklą vaikams. Tos mokyklos mokytoju buvo tulas Albertus, kuris čia išmokytojavo iki 1577 metų. Prieš Bretkūnui į Labguvą atvykstant, šis Albertus Labguvos bažnyčioje pamokslus sakėdavo lietuviškai ir mokydavo parapijonių lietuviškų giesnių, tad Bretkūnas jam rado sau gerą pagalbininką. Tais laikais mokytojais prie parapijinių mokyklų būdavo dažniausiai teologijos studentai, trumpam pertraukę dėl lėšų stokos savo studijas, ar jau baigę studijas ir laukę kol valdžia juos paskirs kunigu į kurią nors laisvą parapiją. Labguvos srityje tam laikotarpiu Labguvių parapijos kunigu buvo Konradas Listrius, gi Laukiškių parapijoje darbavosi kunigas Danielius Gaidys, savo pavardę rašęs pagal tą laiką madą lotyniškai, Gallus forma. 1569 metais Bretkūnui pradėjus biblijos vertimą į lietuvių kalbą, tos kaimyninės Laukiškių parapijos kunigas Danielius Gaidys, gerai mokėjęs lietuviškai, buvo Bretkūno pasitalkintas ty vertimų korektoriūm ir lietuviškų lygintoju bei taisytoju. Biblijos vertimo darbui užsiėmus, Bretkūnas nerasdavo pakankamai laiko jo administruojamo bažnytinio ūkio tvarkymui ir netgi dar ir skolių prisidarė. Jis skundėsi konsistorijai, kad iš ūkio stūkliai pragyvena, nes didelė dalis to ūkio žemių Reikiniukuose buvo pelkėta ir nešė mažą derlių, be to ir kaimynai jam nuostolių pridarydavo. Jo būklei pagerinti buvo paskirta 150 markių pašalpa, išmo-

Todėl, jeigu anglų tautos agresyvumas kitų tautų atžvilgiu jau net soviniškimu atsiduoda, lietuviams, kaip mažesnei tautai, besigindami turi atsakyti dar didesniu soviniškimu. Negalima jokiai tautai nepriklausyti. Kiekvienas žmogus turi šioji ar tokį dvasinį turinį ir būdus jį kitiems perduoti. O žmogaus dvasinis turinys ir jo perdavimo būdai negali būti unifikuoti, nebent jis visiškai vienas pasaulyje gyventų. Bet tada ir apie bet kokią perdavimą kalbos būtų nebegalėtų.

Taip yra ir su žmonėmis. Kadangi jie neišvengiamai yra kurios nors tautos narveliai, priešintis nutautinimui yra jiems ne tik moralinė teisė, bet ir filosofinė pareiga. Todėl ir lietuvių Amerikoje neturėtų skubėti pasidaryti angliais. Jais vistiek nepavirs, o tik pasidarys nebesveikais savo tautos narveliais. Priešingai, turėtų jie sąžiningai eiti gamtos įstatymo uždėtą kelią pareiga: padėti savos tautos organizmui priešintis tautos tautos pasikeitimui absorbuoti jį arba Amerikoje gyvenančią jo dalį.

Didžiausia pasipriešinimo jėga ir pagrindiniai ginklai yra šeimoje. Tik šeima tegali lietuviškumą išsaugoti. Kaip piktis yra šeima, galinti puikiai gintis nuo priešo, tačiau ir galinti plačiai atidaryti vartus tam priešui, jei ji tą pilnį mėsą dėmesį turime kreipti ir visokeriopą pagalbą jai teikti. Ta pilis bus nepaimama, jei tėvai norės, neabejos ir viską auko. Jei tikrai nuosirdinai norės vaiką lietuviu išauginti ir neabejos savo pastangų rezultatais. Jei vaiką geru lietuviu išauklėta matyti bus jėms ta eda kita. Negalima kaltinti tautos, kaip negalima kaltinti augalo ar gyvulio, jeigu jis egzistuoja ir auga kitų sąskaiton. Tai jo teisė, gamtos įstatymais jam suteikta. Tokia pat teisė plėstis turi ir tauta.

Didžiausia pasipriešinimo jėga ir pagrindiniai ginklai yra šeimoje. Tik šeima tegali lietuviškumą išsaugoti. Kaip piktis yra šeima, galinti puikiai gintis nuo priešo, tačiau ir galinti plačiai atidaryti vartus tam priešui, jei ji tą pilnį mėsą dėmesį turime kreipti ir visokeriopą pagalbą jai teikti. Ta pilis bus nepaimama, jei tėvai norės, neabejos ir viską auko. Jei tikrai nuosirdinai norės vaiką lietuviu išauginti ir neabejos savo pastangų rezultatais. Jei vaiką geru lietuviu išauklėta matyti bus jėms ta eda kita. Negalima kaltinti tautos, kaip negalima kaltinti augalo ar gyvulio, jeigu jis egzistuoja ir auga kitų sąskaiton. Tai jo teisė, gamtos įstatymais jam suteikta. Tokia pat teisė plėstis turi ir tauta.

Didžiausia pasipriešinimo jėga ir pagrindiniai ginklai yra šeimoje. Tik šeima tegali lietuviškumą išsaugoti. Kaip piktis yra šeima, galinti puikiai gintis nuo priešo, tačiau ir galinti plačiai atidaryti vartus tam priešui, jei ji tą pilnį mėsą dėmesį turime kreipti ir visokeriopą pagalbą jai teikti. Ta pilis bus nepaimama, jei tėvai norės, neabejos ir viską auko. Jei tikrai nuosirdinai norės vaiką lietuviu išauginti ir neabejos savo pastangų rezultatais. Jei vaiką geru lietuviu išauklėta matyti bus jėms ta eda kita. Negalima kaltinti tautos, kaip negalima kaltinti augalo ar gyvulio, jeigu jis egzistuoja ir auga kitų sąskaiton. Tai jo teisė, gamtos įstatymais jam suteikta. Tokia pat teisė plėstis turi ir tauta.

Didžiausia pasipriešinimo jėga ir pagrindiniai ginklai yra šeimoje. Tik šeima tegali lietuviškumą išsaugoti. Kaip piktis yra šeima, galinti puikiai gintis nuo priešo, tačiau ir galinti plačiai atidaryti vartus tam priešui, jei ji tą pilnį mėsą dėmesį turime kreipti ir visokeriopą pagalbą jai teikti. Ta pilis bus nepaimama, jei tėvai norės, neabejos ir viską auko. Jei tikrai nuosirdinai norės vaiką lietuviu išauginti ir neabejos savo pastangų rezultatais. Jei vaiką geru lietuviu išauklėta matyti bus jėms ta eda kita. Negalima kaltinti tautos, kaip negalima kaltinti augalo ar gyvulio, jeigu jis egzistuoja ir auga kitų sąskaiton. Tai jo teisė, gamtos įstatymais jam suteikta. Tokia pat teisė plėstis turi ir tauta.

Didžiausia pasipriešinimo jėga ir pagrindiniai ginklai yra šeimoje. Tik šeima tegali lietuviškumą išsaugoti. Kaip piktis yra šeima, galinti puikiai gintis nuo priešo, tačiau ir galinti plačiai atidaryti vartus tam priešui, jei ji tą pilnį mėsą dėmesį turime kreipti ir visokeriopą pagalbą jai teikti. Ta pilis bus nepaimama, jei tėvai norės, neabejos ir viską auko. Jei tikrai nuosirdinai norės vaiką lietuviu išauginti ir neabejos savo pastangų rezultatais. Jei vaiką geru lietuviu išauklėta matyti bus jėms ta eda kita. Negalima kaltinti tautos, kaip negalima kaltinti augalo ar gyvulio, jeigu jis egzistuoja ir auga kitų sąskaiton. Tai jo teisė, gamtos įstatymais jam suteikta. Tokia pat teisė plėstis turi ir tauta.

SKAITYK "NAUJIENAS" - JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

kama kas metai po 50 markių. Viso to nežiūrint, jis dėjo daug pastangų iš Labguvos išsikelti į kitą geresnę parapiją ir pagaliau, 1587 metais pasikėlęs Karaliaučiaus klebonui Vilentui, buvusiam Mažvydo bendradarbiui ir jo raštų lėdėjui. Bretkūnas gavęs šią Karaliaučiaus parapiją, kur jis buvo daug geriau aprūpinamas nei Labguvoje, ir turėjo čia daugiau laiko atsieti lietuviškų raštų ruošimui ir jų leidimui. Taip 1589 metais jis Karaliaučiuje išleido "Giesmes Duchuanas", 76 giesmių giesmyną, bei Kanconalą ir Kolektas. Tuos darbus atlikęs, jis vėl stveriasis tolimesnio biblijos vertimo darbu. Versi baigia 1590 metais, deja, bažnytinė ir pasaulietinė valdžia to lietuviško vertimo leidimui nesirūpino. Nors 1599 metais tas lietuviškas biblijos vertimas iš jo buvo atpirktas, jis taip ir liko neišspausdintas.

1591 metais Bretkūnas dar išspausdino savo paruoštą dviejų tomų postilą, tačiau daug kitų jo darbų liko gulėti rankraščiuose, nes 1601 — 1602 metais Karaliaučiaus mieste siautuosio maro epidemijos metu jis užsikrėtė ta liga ir mirė 1602 m. spalio mėn. 1 d.

Nuo Bretkūno laikų, Labguva iš mažo lietuviško bažnytkaimio ankstyvesnės ordino pilies pasėnėje, 1642 metais gavusi miesto teises, išaugo iki 6500 gyventojų turinčio miesto ir tapo to paties vardo apskritys administracinio centru.

Iki karo pagalbos čia veikė jūrininkų mokykla, gimnazija, senelių prieglauda, alaus bravoras, lentpjūvės, pieninės ir cemento fabrikas, su dar kai kuriomis mažesniomis įmonėmis.

Dabar Labguvoje stovi sovietų pėstininkų ir aviacijos daliniai ir čia iš ankščiau buvusios kareivinės yra perplodytos sovietų kareivinės. Iš vieno Labguvos aerodromo sovietų lėktuvai reguliariai skrenda į Krišių Marias, kur atlikinėja šaudymo praktiką ir mėt bombas.

(Bus daugiau)

DR. ANNA BALIONAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLIO LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonas: PROspect 8-3229
Rezid. telefonas: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirma ligoninė pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
užtik. antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmadieniais uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REPUBLIC 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.,
antradieniais ir penktadieniais 1-5, treč.
ir šeštadieniais susitarus.

DR. W. M. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepia, skambinti ml 3-0001.

Dr. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir šeštadieniais uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonas: GARDen 3-7278

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, penktadienį, nuo
2 iki 8 v. p. p.; antradienį ir ketvirtadienį
nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o šeštadienį
nuo 9 iki 12 val.
Trečadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis, Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIA
2656 WEST 63rd STREET
Val: antradienį, nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296

Valandos: 2-3 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmdadieniais ir trečadieniais
uždaryta.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiad.
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadienį
nuo 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonas: GIBson 8-6195

Pirma ligoninė pagal susitarimą. Jei
valandos skambinti telefonas HE 4-2123
jei neatsiliepia, tai telefonas GI 8-6195

R. SILEIKIS, D. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai, Protėzai, Med. Ban-
džai, Speciali pagalba koloms
(Arch Supports) ir t. t.
Val: 9-4 ir 6-8 Sekmdadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonas: PROspect 6-5084

**SKAITYK PATS IR PARAGING
KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS**

NEVISAI TAIP BUVO

A. P. aprašydamas Naujienos
se 1971 m. bal. mėn. Oldenbur-
go lietuvių stovyklą Vokietijoje,
vėl visus nukėlė į savotiškai
įdomų gyvenimo tarpsnį, paliku-
sus tėvyne. Jis ilgiau sustoja
prie Unterberg stovyklos ir
gana įdomiai ir tiksliai aprašo
stovyklinį gyvenimą, kuris, aiš-
ku, buvo labai panašus ir kito-
se DP stovyklose, ypač angli-
zonoje.

A. P. tiksliai aprašo bendrą
stovyklinį gyvenimą, bet, apra-
šydamas lietuvių Gimnaziją
Oldenburge, kai kur prasilenkia
su tiesa. Jis rašo: "Apie darbo
rezultatus mokiniuose ir apie
mokslo lygį klasėse beveik nie-
kas tada galvos nesuko. Pa-
grindinis tikslas buvo ne išmo-
kyti jaunimą, o kaip galima grei-
čiau ir lengvesnėmis sąlygomis
aprubinti jį mokslo baigimo pa-
žymėjimais".

Netiesa. Iš pat pradžių, pa-
čiame pirmame posėdyje, 1945
m. rugsėjo 10 d. protokole nr.
1 skaitome: "Mokytojų taryba

nutarė, kad visame gimnazijos
mokyimo ir auklėjimo darbe rei-
kia vadovautis tais pagrindiniais
darbo ir tvarkos dėsniais, kurie
buvo nustatyti Lietuvos gimna-
zijose".

Savaime suprantama, kad be
vadovėlių, be mokslo priemonių
pirmieji mėnesiai, net pirmie-
ji metai, buvo sunkūs ir moky-
tojams ir mokiniams. Mokyto-
jai ruošė konspektus, spausdi-
no šapirografu, rašė lentos iš-
tisas pamokas. Sunku buvo, bet
netiesa, kad mokslo lygiu "nie-
kas tada galvos nesuko". Lietu-
vių gimnazija Oldenburge buvo
laikoma viena iš stipriausių an-
glių zonoje. Taip tvirtino ir Švie-
timo valdybos atstovas prof. M.
Kriščiūnas, atvykęs į 1947 m.
abiturientų egzaminus. Prie
mokslo stiprumo prisidėjo daug
tas faktas, kad Unterberg sto-
vykla buvo pastovi, nekilnojama
iš vienos kitos į kitą, kaip tai
buvo su keliomis kitomis stovy-
klomis anglių zonoje.

A. P. rašo: "Gimnazijai orga-
nizuojantis ne visi į ją stojan-
tieji begalėjo dokumentais įro-
dyti kuriai klasei priklauso. Bu-
vo jie priimti laisvais klausyto-
jais į tokią klasę, kuriai priklaus-
ė buvo patys pasisakę, su są-
lyga, kad vėliau turės laikyti iš-
tjamuosius egzaminus". Taip,
toks nutarimas buvo. 1945 m.
rugsėjo 10 d. posėdžio protokole
taip tuo reikalu užrašyta: "As-
menys, neišėjusieji kurso, rei-
kalingo patekti į kurią gimnazi-
jos klasę (pav., buvusieji spe-
cialiose mokyklose) — priimami
laisvaisiais klausytojais. Šie lai-
siveji klausytojai po mokytojų
tarybos nutatyto termino laiko
įstjamuosius egzaminus; egza-
minus išlaikę priimami moki-
niais, neišlaikę — šalinami iš
mokyklos".

A. P. rašo: "Išstojamieji eg-
zaminai "laisviems klausyto-
jams" buvo sausio mėn. gale.
Mokytojų tarybos posėdyje, įvy-
kusiam prieš tuos egzaminus,
mokytojų daugumos ir paties
direktoriaus buvo akcentuota,
kad visi egzaminus laikanti-
ji turės juos išlaikyti".

Netiesa, tokio akcentavimo ne-
buvo. Mokytojų taryba buvo tik
nuomonės, kad reikia leisti lai-
kyti egzaminus visiems moki-
niams, priimtais laisvaisiais
klausytojais. Tik vienas moky-
tojas buvo nuomonės, kad kai
kurių mokinių nereikia visai
leisti egzaminų laikyti. Netie-
sa, kad "patys silpniausieji, ku-
rie ne be pasakytį negalėjo, nuo
egzaminų buvo atleisti".

Tokio nutarimo 1946 m. sau-
sio 22 d. posėdžio protokole nr.
10 nėra. Šiame posėdyje kaip
tik buvo svarstomas "laisvųjų
klausytojų" egzaminų klausim-
as. Šiame posėdyje tik 4 moki-
niai buvo pakelti iš laisvųjų
klausytojų į tikruosius moki-
nius, nes jie pristatė reikalauja-
mus mokslo dokumentus.

A. P. rašo: "Kai viena moki-
nė gavo dvejetainį iš matemati-
kos, mokytojų taryba pasipik-
tino ir balsų dauguma nutarė
sudaryti komisiją, kuri patikrin-
tos mokinės žinias matematikoje
ir išves jai metinį pažymį. Pa-
tenkinamą — savaime aišku".

Lietuvių gimnazijos Olden-
burge Mokytojų tarybos posė-
džio, įvykusio 1946 m. bal. 12 d.,
protokole nr. 18 tuo reikalu taip
užrašyta: "VIII kl. mokinių, 111
tr. ir met. elgesio, visuom. su-
brendimo ir mokslo pažangumo
svarstymas. ...Iškilus kai ku-
riems neaiškumams dėl VIII kl.
mokinės Jarušauskaitės Eugeni-
jos matematikos žinių įvertini-
mo, padaryto mokytojo Pakal-
niškio, ir paprašius klasės auklė-
tojų Karpavičiui sudaryti Jaru-
šauskaitės matematikos moki-
jimui patikrinti komisiją, moky-
tojų taryba dauguma balsų
nutarė tokią komisiją sudaryti.
Komisija sudaryta iš direk-
toriaus T. Blinstrubo, inspektori-
iaus P. Leono ir mokyto L. Si-
leikienės".

A. P. rašo: "Į gimnazijos dar-
bą jungėsi mokytojai įvairių

mokytojų sąjunga, ir visiškai
rašo, kad gimnazijoje dirbo ir ne-
dirbo gimnazijoje, ir ne mokyto-
jų profesijos buvo. Taip, gim-
nazijoje dirbo ir ne mokytojų.
Bet jeigu jie dirbo, tai buvo Švie-
timo valdybos pripažinti turį
teisę dirbti. Buvo jos patvirtin-
ti. Buvo ir nedirbančių moky-
tojų. Po valdžios reformos pra-
dėjo jie nešti savo mokslo do-
kumentus stovyklos komandan-
tui B. Spokevičiui, siūlydami
mokytojauti, nurodymai net
asmenis, kurių vietos jie no-
rėtų dirbti. Bet B. Spokevičius
buvo tiesios žmogus. Jis papras-
čiausiai tiems atsakydavo: "O
kur tu per tuos kelis metus bu-
vai?"

A. P. rašo: "Juozas Klevaitis
nebuvo pedagogas. Visą pa-
vesdavo nuspręsti mokytojų ta-
rybai. Jo netinkamumas direk-
toriaus pareigoms buvo aiškiai
matomas".

Juozas Klevaitis buvo iš pro-
fesijos agronomas, didelis botani-
kas, studijas gilinęs Danijoje.
Kaip botanikas siunčiamas į už-
sienines konferencijas. Dirbes
Dotnuvos Žemės ūkio akademi-
joje, buvęs Dotnuvos Sėklų Se-
lekcijos Stoties vedėjas. Gimna-
zijoje dėstė fiziką. Direktorium
paskirtas po p. Blinstrubo. La-
bai darbštus, sąžiningas.

Demokratas. Visų nuomones
išklausydavo, bet bendrus nuta-
rimus vykdėdavo griežtai. Skru-
pulingai pareigingas.

A. P. rašo, kad Klevaitis ne-
buvo pedagogas. Manau, kad
A. P. skiria pedagogą nuo mo-
kytojo. Gali būti geras moky-
tojas, bet blogas pedagogas. Pe-
dagogo sąvoka sukasi apie auklė-
jamąsias ir metodologines pro-
blemas. Tam reikia studijų ir
prigimtos auklėjimo ir žinių
perdavimo dovanos. Juozas Kle-
vaitis kaip tik turėjo tą prigim-
ties pedagoginę dovaną. Ir jau-
nimą mylėjo ir myli. Ilgus me-
tus (išemigravęs į JAV ir gy-
vendamas Čikagoje) jis pats vi-
nas išlaikė vieną mokinį Vasa-
rio 16 d. gimnazijoje. Daug kam
aukioja, prašydamas pavarde-
neskelbti. Ar tik ne jis vienai
lietuistinei mokyklai paauko-
jo visą Lietuvą. Enciklopediją?

Dėl dir. T. Blinstrubo. Kodėl
Unterberg stovykloje 1946
m. atsirado akcija prieš jį, daug
kam buvo neaišku. Reikia ma-
nyti, kad tai buvo tik rezulta-

tas, kad laukia buvusios stovyk-
linės ligos "ka nors versti".

Versti stovyklos komitetus,
drabužių dalinimo komisijas, net
komendantus. Ir tuos "patrio-
tinius" darbelius išdarinėjo ne
jaunimas, ne "pasimetusiųji ge-
neracija", bet save vadina "vi-
suomenės veikėjais" žmonės.
Prieita net prie tokių chamizmo
aprašų. Stovyklos susirinkimo
metu vienas "veikėjas" išdri-
so prieiti prie pirmininkaujancio
dr. Valterio ir jam viešai pasa-
kė, kad jis nesugebės susirinki-
mo vesti. Jį (dr. Valterį) pava-
ręs, pats pradėjo susirinkimui
pirmininkauti.

Tai, atsirado tokių, kurie su-
galvojo ir direktorių Teodorą
Blinstrubą "nuversti". O jis bu-
vo geras organizatorius ir geras
direktorius, daug davęs Lietu-
vių gimnazijai Oldenburge sun-
čiausiais pirmiaisiais metais. Jis
buvo griežtas, impulsyvus, bet
neusispyręs ir ne diktatorius.
Sveikas nuomones gerbdavo ir
pasilymus svarstydavo.

Mokiniai jį mėgo. Priverstas
pasitraukti iš direktoriaus parei-
gų, demonstratyviu būdu buvo
mokinių pagerbtas. Didžiosios
pertraukos metu susirinko prie
jo barako mokiniai, pasakė padė-
kos žodį ir įteikė dovaną.

Tai, mielas (ar miela) A. P.,
gerai, kad rašėte apie Oldenbur-
gą, ir įdomiai rašėte, bet, ma-
tot, nevisai taip buvo, kaip pro
Jūsų akinius atrodo.

Buvusi mokytoja

"NAUJIENAS" SKAITO VISŲ
SROVIŲ ŽMONES: DARBININ-
KAI, BIZNIERIAI, PROFESIO-
NALAI, DVASININKAI, VALS-
TYBININKAI, MOKSLININKAI,
JIE ŽINO, KAD "NAUJIENOS"
PADUODA TEISINGIAUSIAS
ŽINIAS IR GERIAUSIUS
RAŠTUS.

Susirinkimų ir parengimų PRANEŠIMAI

— Utenos Klubo mėnesinis narių
susirinkimas įvyks antradienį, gegu-
žio 11 dieną 7:30 val. vak. Taiman-
svietainėje, 4500 So. Taiman Ave. Yra
daug reikalių aptarti. Nariai praso-
mi atsilankyti. Po susirinkimo bus
vaisės.
V. Juska, rašt.

— Cicero Lietuvių Namų Savininkų
susirinkimas įvyks antradienį, gegu-
žio 11 d. 7:30 val. vakaro, 1500 S. 49 Ave.
patalpose. Narių dalyvavimas būtin-
as.
Valdyba

A. + A.

PAULINE NORKUS

Pagal tėvus Aitman

Gyv. 5353 So. Christiana Ave.

Mirė 1971 m. gegužės 9 dieną, 12:10 val. ryto, sulaukusi pusės
amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Andrijaus mieste.
Amerikoje išgyveno 54 metus.
Patalpė nuolūde: dukterė Adėlė Mikšis, anūkaitė — Christine Wactor,
jos vyras Herold, Jacqueline ir Ricardo, proanūkaitės Richard, pusseserė
Emilia Chlaidešas, gyv. Montonoje ir kiti giminės, draugai bei pa-
žįstami.

Lietuvoje liko seserys su šeimos.
Priklausė Kestucio pašalpos klubui, Amerikos Lietuvių Pileičių
klubui ir Žemaičių kultūros klubui.
Kūnas pašarvotas Mažeika - Evans koplyčioje, 6845 So. Western
Avenue.

Trečiądienį, gegužio 12 dieną 9:00 val. ryto bus lydima iš koply-
čios į Sv. P. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, o po gedulingų pa-
malų bus laidojama Lietuvių Sv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Pauline Norkus giminės, draugai ir pažįstami nuosir-
džiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jai paskutinį pata-
navimą ir atsisveikimą.

Nuolūde lieka:

Duktė, giminės.

Laidotuvių Direktorius Mažeika - Evans. Tel. RE 7-8600.

STANLEY CHEKAN

6739 So. Maplewood Ave.

Mirė 1971 b. gegužės 9 d., 6 val. ryto, sulaukęs 77 metų amžiaus.
Gimęs Lietuvoje, Šiauliu apskr., Kuršėnų parapijoje.
Amerikoje išgyveno 60 metų.

Paliko nuolūde: žmona Olga, pagal tėvus Zarubaitė, pusseserė
Bronė Nakis, jos vyras Alfonsas su šeima, Svalnė Teodora Virtelė,
gimėnaitė Stela Graeg, Annette Young, ir giminės iš Grand Rapids,
Mich., kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklausė Craftman Club, Azure Masons, Eastern Star of Illinois,
ir M. W. Grand Lodge of A. F. and A. M.

Kūnas pašarvotas Mažeikos - Evans koplyčioje, 6845 So. Western
Avenue.
Trečiądienį, gegužio 12 dieną 1:30 val. po pietų bus lydima iš ko-
plyčios į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a. a. Stanley Chekan giminės, draugai ir pažįstami nuosir-
džiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį pata-
navimą ir atsisveikimą.

Nuolūde lieka:

Žmona, ir giminės.

Laidotuvių Direktorius Mažeika - Evans. Tel. RE 7-8600.

help your
HEART FUND
help your HEART

Help Keep
Our Economy
Strong
BUY U. S. SAVINGS BONDS

GUŽAUSKŲ
GELES VISOMIS PROGOMIS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausios gėlės ir vainikai antka-
spuotuos ar įmurgdend hūd
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telefonas: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonas: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorius
MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YARDS 7-1741-1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Associacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS CIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YARDS 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YARDS 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YARDS 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS

10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228

649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228

South Holland, Illinois

A. A. ONA ALELIUNIENE

Negailėstinga mirtis švaisto- si Sendraugių Vyčių kupoje. Balandžio mėn. 12 dieną supylėme kapą kuopos ilgametei ir gal darbščiausiai Vyčiai Uršulei Žemaitėnei, o po kelių dienų vėl netekome nemažiau darbščios narės Onos Aleliūnienės, mirusios balandžio 21 dieną ir palaidotos balandžio 28 d. Sv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Velionė Ona gimė ir augo Kapėvių kaime, Klovainių parapijoje, šiauliu apskr. Kur paaugėjusi ir pradžios mokyklos vieną kitą skyrių išėjusi, išvažiavo į Ameriką laimės ieškoti. Apsigyvenusi Chicagoje, susipažinusi su Tadu Aleliūnu, kilusiu nuo Panevėžio. Sukū- rė šeimą. Velionė ir ištėjęs nenuleido rankų. Ėmėsi kul- tūrinių darbų, būtent: gilino lietuvių kalbos žinias ir įsijun- čias tuo metu Chicagoje veikian- čias kultūrines organizacijas, turėjo įsteigusios suaugusiems kursus. Velionė Ona parodė didelę pažangą moksle ir orga- nizaciniame darbe. 1913 m. susikūrus Vyčių organizacijai, ji pirmoji įsirašė į Vyčius, ku- rių eilėse išbuvo daugiau ne-

gu 50 metų, eidama įvairias atsakomąsias pareigas vado- vyboje. Ilgiausiai ji išbuvo Chicago Sendraugių Vyčių ku- opos sekretorės pareigose. Ji taip pat priklausė ir buv. Draugo redaktoriaus kun. Česaičio su- organizuotoje spaudos bendra- darbų kuopelėi, kuriai tuo metu vadovavo studentas Vincas Pe- trauskis, žinomas vaistininkas. Velionė bendradarbiavo "Drau- ge", "Garso" ir "Vytyj", "Nau- jienose" ir kitur. Be to, ji ban- dė ir eilėraščius rašyti.

Velionė Ona Aleliūnienė taip pat buvo veikli ir Tautinio Su- sienijimo narė, kurio narės balandžio mėn. Phillips koply- čioje su ja atsiveikino, o kapi- nės ant jos karsto padėjo po raudoną rožių žiedą.

Velionė Ona gyvenime buvo draugiška, švelni su visais tak- tiška, maloni ir kantri. Ji mo- kėjo mylėti ne tik savo šeimą, bet ir artimuosius tik bendra- darbius, kurie ją prisiminis ir minės kaip pavyzdį.

Balandžio 28 d. Phillips ko- sulyčioje atsiveikinti su velione susirinko apščiui šeimos arti- mųjų, prietelių, bičiulių, ben-

dradarbių. Visų susirinkusių ir Vyčių vardu atsiveikino kal- bą pasakė Sendraugių Vyčių kuopos vicepirmininkas, spau- dos reikalams Pov. Dirks. Gi- išvakarėse prie velionės palaik- kų rožinį sukalbėjo kun. Makar- ras, dalyvaujant kun. Činikui ir kuopos vadovybei: Ig. Sakalui, Pov. Dirkiui, St. Janutienei bei Petručienei ir Samienei.

Iš koplyčios velionės palaik- kai buvo atlydėti į Sv. Jurgio bažnyčią, kurioje buvo atlaiky- tos pamaldos, dalyvaujant gi- minėms ir Vyčių bei Panevėžio- čių klubo atstovams. Maldas atnašavo kun. Baltinis, asistuo- jant kun. Makarui ir Lechavi- čiu. Įspūdinga pamokslą pa- sakė kun. Baltinis. Pamaldų metu vargonavo ir gražias gies- mes giedojo solistė Genovaitė Giedraitienė. Po pamaldų ilga automobilių vilkstinė velionės palaikus palydėjo į Sv. Kazimie- ro lietuvių kapines, kur pasaku- tinę maldą atkalbėjo kun. Mak- karas, dalyvaujant daugiau kaip šimtui žmonių. Po to visi buvo paprašyti į artimųjų restoraną pietų.

Velionė Ona Aleliūnienė iš- augino sūnų ir dukrą ir paliko vyrą Tada.

Velionė staiga visai netikė- tai nakties metu mirė nuo širdies smūgio. Velionės gyveni- me buvo ir sukrėtimų, kurių vieną ji labai pergyveno, kada jos mylima anūkė Milda prieš kelis metus neatsargaus varno- tojo gatvėje buvo užmušta. Tai buvo veikli išmoksinta lietu- vaitė.

Velionės Onos netekę liūdi ne tik jos vyrai ir vaikai, bet ir visos tos organizacijos, kurioms ji priklausė.

Tegul būna jai lengva Ame- rikos žemė, kuri priglaudė jos palaikus amžiams.

Pov. Dirks

TRUMPAI

— Pranas Ožinskas, Argenti- nos Lietuvių Balso leidėjas, ke- lioms dienoms atskrido į Chica- gą. Jis jau aplankė JAV vakar- ū pakraščius, o savaitės paba- ijoje skris į New Yorką. Chica- goje jis nori aplankyti kelias lie- tuvių įstaigas ir pasimatyti su pažįstamais. Argentinietis Vy-

Garsus cirko žvėrų treneris Gebel - Williams su žmona Sigrid pa- sirašė kontraktą su Barnum Bailey cirko vadovybe. Kontraktas lei- dia jo sūnui Marc Oliveri būti cirko karjerą 1991 metams, kai Marc bus 21 metų. Šiuo metu Marc kontraktą pasirašyti negalėjo, tik uždėjo ant jo savo kojas atspaudę.

lautas Sadius atvežė Ožinską į Naujienas, kur jis sutiko kelis pažįstamus. Jis labai norėtų pasimatyti su Elvira Stulpinai- te Misiūnienė. Pačią Misiūnie- nę arba ją pažįstamus prašo patefonuoti Ožinskui tokiu te- lefonu: 656-1357.

— Mokytojas A. Gulbinskas, su šeima paaugėjęs Flori- doje, praeitą penktadienį jau grįžo į Chicago.

— Metinis Cicero Liberty namų šėrininkų susirinkimas įvyks geg. 22 d. tuose pačiuose namuose. Šėrininkai, kurie negalės dalyvauti, proxy gali atsiųsti Kaziui P. Deivikiui, 1125 S. 49th Ave.

— Praeitą penktadienį jėzu- itų namuose pačiame turnyro įkarštyje, kai buvo pastumtas bokštas, pastojęs keliu pačiam karaliui, trenkė toks smarkus perkūnas, kad visi dalyviai su- drebėjo. Vėliau paaiškėjo, kad nepažįstamas asmuo, į kam- barį įmetė kiaušinio svorio ak- menį, kuris, lįsdamas per stik- lą, prasimušė skylę ir sukėlė didelį trenksmą. Piktadarys ieškomas.

— Maironio Lituanistinė mokykla rengia apylinkės mo- kyklų pavasario šventę su įvai- ria programa ir pasirodymais gegužės 15 d. Richmond Hill, N. Y.

— Joyce L. Arel, Nashua, NH, miesto tarybos pirminin- kė žmona (lietuvių), iškėlė miestui 10,000 dol. ieškinį, nes miesto policijos tarnautojas Juozas M. Voveris įvažiojo į jos mašiną skubėdamas tarny- bos reikalais. Nukentėjusią teismo įstaigose atstovauja adv. Leonardas G. Velishka. Mies- te jo apylinkėse yra apie 500 lietuvių.

— J. Vilčinskas yra Vyr. Re- daktorius politikos ir kultūros žurnalo "Mintis". Leidžia LS DP Užsienio Delegatūra, 1 Ladbroke Grds, London, W. 11, Great Britain. Atstovai JAV: Keleivis, 636 Broadway, So. Boston, Mass. 02127, ir J. Valaitis, 1521 So. 50 Ave., Ci- cero, Ill. 60650. Pirmame nu- meryje rašo K. Barėnas E. Cin- zas, Jn. Pakalka, J. Valaitis, J. Vilčinskas, J. Vilkaitis, V. Ži- linskaitė. Žurnalas yra pato- gaus formato, 188 psl., gra- žiuose E. Matuko viršeluose, kainuoja 2 dol.

— Latvijos Socialdemokratų partija Stockholm mieste, Sve- dijoje leidžia žurnalą "Brivi- ba". Redaguoja Bruno Kal- ninš ir Janis Ritums.

— Liudas Stukas išlaikė nu- statytus egzaminus gauti dar- bui Sanitariniame distrikte. Jis laiko užėgą Bridgeporte, prie 32-tros ir Halsted St.

— Šių metų Sėjos Nr. 1 — 2 nagrinėjami veiksniai ir ben- druomenės santykiai, Lietu- vos rusinimas, tautinių namų statybos reikalai. Prisiminti prieš trejus metus mirusieji prof. dr. Vincas Kanauka bei

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkių Reikia

SECRETARY
SECRETARY TO DISTRIBUTION
MANAGER FOR INDIVIDUAL
WHO HAS TYPING AND SHORT-
HAND SKILLS. IF YOU HAVE
TRAFFIC EXPERIENCE THIS IS
DESIRABLE. EXCELLENT START-
ING SALARY AND FRINGE BEN-
EFITS. YOU WILL BE WORKING
FOR ONE OF THE TOP 500
COMPANIES.
CALL PERSONNEL, 378-2579

LEAF BRANDS DIV.
W. R. GRACE CO.
1111 N. Cicero Ave., Chicago
CTA TO OUR DOOR

HOUSEKEEPER
For motherless home dependable
women wanted. Live-in. 2 children,
one school age. Salary open.
References.
NORTH-WEST
338-3480 or 583-1910

COOK
St. Lawrence Monastery
77th & Central.
Call
GL 8-6900

MISCELLANEOUS FOR SALE
Įvairūs Pardavimai

VIESAS IŠPARDAVIMAS
(RUMAGE SALE)
Ketvirtadienį, gegužės 13 d. nuo
7 val. ryto iki 5 val. vakaro.
ST. JOHN'S LUTHERAN CHURCH
1235 WILMETTE AVE.,
WILMETTE
Veltui keliu nuo Linden "L"

dr. Juozas Šabanas ir 1971 m.
vasario 2 d. miręs adv. Anta-
nas Sugintas. Pagerbti sukal-
tuvininkai Sofija Jasaitienė ir
Mečislovas Mackevičius; iš-
spausdinta Kazio Ališausko
knogos ištraukos pabaiga —
Lietuvos kariuomenės pirmo-
sios dienos, Stasio Santvoro —
Mūsų operos teatro suaktis,
Vandos Sruogienės — Gražioji
žydų tarka, Jono Kardelio at-
siminimų tęsinys ir kita. Sė-
jos redaktorius — L. Šmulskis,
redakcinės kolegijos nariai —
dr. Vanda Sruogienė, Zigmars
Dailidka ir dr. Kazys Karvelis.
Administratorius J. Urbelis —
1649 N. Broadway, Melrose
Park, Ill. 60160.

— Kalbininkas Kazimieras
Ulydas kartu su sovietinių
mokslininkų ekskursija šiuo
metu lankosi Amerikoje. Taip
pat yra atvykęs Veterinarijos
Akademijos doc. agr. Albertas
Mockus. Vis daugiau okupuot-
osios Lietuvos gyventojų lan-
kosi laisvuose kraštuose. JAV
lietuvių vos kelioms dienoms
rusai įsileidžia Vilniun.

— Rita Abramaitytė ir Kę-
stutis Vilčinskas susituoks 1971
m. liepos mėn. 2 d., 6 val. vak.
Saint Alphonsus bažnyčioje,
State at Custer Str., Lemont,
Illinois. Vaisės 8 val. vak.
Golden Age, 4545 West 95th
Str., Oak Lawn. Jaunųjų tė-
vai — Ona ir Petras Abramai-
čiai ir Birutė ir Kazimieras Vil-
činskai.

— IV Dainų šventės Lėšų Tel-
kimo Komitetas praneša, kad
galima užsisakyti ložes į IV-tą
Dainų šventę, kuri įvyks liepos
4 dieną, Chicagoje. Ložės 6-ųjų
ir 8-ųjų vietų kainuoja \$100,00,
12 vietų — \$150,00. Taip pat
priimami sveikinimai bei skel-
bimai ir šventės leidinį nuo
\$25,00 iki \$100,00 didumo. Lo-
žės, sveikinimus bei skelbimus
reikia užsisakyti iki gegužės 15
dienos šiuo adresu: Albertas
Vengris, 9529 So. Hamilton St.,
Chicago, Ill. 60643. Telefonas
233-4345. (Pr).

HELP STRENGTHEN
AMERICA'S PEACE POWER
BUY U.S. SAVINGS BONDS

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESNIAIS ISSIMOKEJIMAIS
DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITE I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI
BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI
DRAUDIMO AGENTŲ PATARNAUJA VISAI DRAUDIMO REIKALAI
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

NAMŲ IR BIZNŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • NOTARIATAS
PATVIRTINTI VERTIMAI • IMMIGRACIJOS POPIERIAI
PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX
LEONAS REAL ESTATE
2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

SKUBIAI parduodamas mūrinis na-
mas: maisto krautuvė ir du butai
Brighton Parke.
2 BUTAI ir šalia tuščias sklypas
Brighton Parke.
BIZNIO PATALPA ir 3 butai, Gra-
žiai atrodantis mūrinis namas Mar-
quette Parke.

SIMAITIS REALTY
2737 WEST 43 STREET
CL 4-2390
PROSPECT HTS.
By owner. 3 bdrm., bi-level, 1 1/2
bath. Pan. fam. rm. w-frpl. Cen.
air. Hdwd. fls., 2 car gar.
Fenced vd. \$40,500.
296-4768

TERRA
Brangenybės, Leikrodžiai, Dovanos
visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

SIUNTINIAI I LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980
HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolski
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm, Fire, Accident, Casualty, Property

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigoj)
Pigūs automobilių draudimai.

DAŽAU NAMUS
IS VIDAUS IR LAUKO
Valau kilimus ir baldus.
Pilna apdrauda.
I. RUDIS Tel. CL 4-1050

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: Republic 7-1941

APDRAUDŲ AGENTŲ: Namų, automobi-
lių, gyvybės, svei-
katos ir biznio.
Patogios išmokė-
limo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

BUTŲ NUOMAVIMAS
SAVININKAMS NEMOKAMAI
Namų pardavimas, pirkimas,
įvairūs draudimai.
BUD'S REAL ESTATE
BALYS BUDRAITIS
4307 So. Kedzie, Chicago
TEL. — 254-5551
1339 State St., Lemont, Ill.
TEL. — 257-5542

SKAITIK KASDIE
NAUJENAS
Lietuviai taipgi perka ir parduoda
ir progas sužino tikrai per
NAUJENAS

PAVASARIO PLANAS
GRAŽUS LOTAS Marquette Parke.
STILINGA mūro rezidencija. 10
kambarių pajamom ar sau gyventi.
Mūro garažas, Art Marquette Parke
ir Kedzie. \$24,500.
KAPJ. SALDINIS gražus, šviesus
apartamentinis mūris ir mūro gara-
žas. 2 bloki nuo Marquette Parke.
Virš \$7,000 pajamų. Jei susipėsite —
tik \$47,700.
AR 14,000 DOL. PAJAMŲ kasmet
nėra turtais iš apyvaizų apartamenti-
nio mūro geroj vietoj su lengva pas-
kola? Kaina 76,900.
9 KAMBARIŲ pajamų mūras, nau-
jai sutvarkytas. Gražus, ramioj gat-
vėj. Kaina \$19,000.
GRAŽI 15 METŲ REZIDENCIA.
6 kambarių mūras. 2 vonios, naujas
garažas, nrišė žaliai Marquette Parke.
2 BUTŲ tvarkingas mūras, 2 auto
garažas. \$29,500.
TVIRT 2 MŪRAI Brighton Parke
virš \$16,000 pajamų metams. Su nuo-
aida už \$51,000.
4 BUTŲ MŪRAS, naujas gazu šildy-
mas, gera vieta. Rimtam pirkėjui,
vertas \$44,000.

Valdis Real Estate
7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

1 1/2 AUKŠTO 12 metų mūrinis. Si-
lima gazu, centrinis vėsinimas, gražiai
irengtas rūsys. 2 auto garažas, beveik
dviebus sklyvas. Apylinkė 47tos ir
Pulaski. \$37,500.
2 PO 5 MŪRINIS. Nauja šiluma e-
zu, alumininius langai. 2 automobilių
garažas, Marquette Parke. TIK
\$28,900.
3 MIEGAMŲ apnuojis mūras. Si-
lima gazu, alumininius langai, centri-
nis vėsinimas. 2 automobilių garažas,
71-mos ir Tron apylinkėse. \$29,000.
4 MIEGAMŲ mūrinis. Karšto
vandens šiluma gazu 2 auto garažas,
Marquette Parke. \$23,500.
12 BUTŲ 4 metų. Radiant
šiluma gazu, alumininius langai. 12
automobilių pastatvi vieta. Platus
sklyvas. Virš \$24,000 pajamų me-
tams. Pietvakarių priemiestyje. —
\$175,000.

NERIS REAL ESTATE
3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321
PALIKIMAS. Gražus šviesių plytų 7
kambarių mūrinis. Nauja karšto van-
dens gazu šiluma, gera potvynio kon-
trolė. 2 mašinų mūro garažas, Mar-
quette Parke. TIK \$22,500.
Tel. 471-0321.

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba Ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengiu naujus ir perstatau senus vi-
su rūšu namo apšildymo pečius ir
air-conditioning į naujus ir senus na-
mus. Irengiu vandens boilerius ir
stogų rinas (gutters). Darbas atlie-
kamas greit, užtikrinant ir garantuotai
apskaičiavimai nemokamai.
Turiu leidimus dirbti mieste ir
užmiesteuose.
DOMAS ŽUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 So. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
TEL.: VI 7-3447

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai,
tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-3327

NAUJENAS
Lietuviai taipgi perka ir parduoda
ir progas sužino tikrai per
NAUJENAS